

PŘÍBĚH FARÁŘE

JANA PRACHAŘE

Sara Elisabeth Shea

František Záhora

NEŽ KNÍŽKA VZNIKLA

Paní Sara Shea, která se rozhodla napsat příběh o faráři Janu Prachařovi, poslala v roce 2004 e-mailový dopis na Obecní úřad, ohledně některých dat o jmenovaném pastorovi, který působil před svým útěkem v tehdejší Černé na Šumavě. Požadovala odpověď na některé otázky, které by jí pomohly při psaní příběhu.

Uvedený dopis, spolu s následně zodpovězenými otázkami, které jsem postupně jako kronikář zjišťoval, přeložil do češtiny a následně zpět do angličtiny Matouš Voldřich.

Sara Shea v úvodním dopise psala:

Píši knížku o faráři Janu Prachaři, který sloužil v Černé v letech 1946-1949, a musel opustit zemi kvůli hrozícímu vězení, do kterého ho chtěla vláda dostat. V roce 1990 mu bylo konečně dovoleno vrátit se do Černé. Přinesl s sebou klíč od místního katolického kostela, které u sebe nosil po celých 40 let. V roce 1991 byly klíče navraceny místní farnosti.

Mohla by to být pro Černou skvělá reklama! Kniha by mohla obsahovat fotografie obce a zdejšího kostela. Mám již spoustu informací, ale stále se chci dozvědět více. Můžu vám poslat fotografie Otce Jana pokud to bude přínosné. A také bych nejspíš mohla najít někoho, kdo mluví česky a překládal by pro mě.

Sara Shea
Peoria, Illinois, USA

Na její otázky, které chtěla zodpovědět, jsem jí po zjištění všech možných skutečností, odpověděl. Otázky a mé odpovědi zněly:

Existují ještě nějací pamětníci?

Ano, existují. Setkal jsem se s občankou Černé v Pošumaví paní Boženu Rosickou, ročník narození 1920, která patřila mezi velmi dobré známé pana faráře. Do Černé se přistěhovala s rodinou v roce 1946 přibližně v době, kdy nastoupil jako farář Jan Prachař. Podle jejích slov to byl „zlatý člověk“. Nikomu nezpůsobil nikdy žádnou křivdu, pomáhal kde bylo třeba a choval se jako pravý vlastenec. Před ním zde byli všichni faráři němečtí.

Pan Jan Prachař byl střední postavy, pohledný, ve věku asi kolem 30 let, nosil rajtky a vysoké boty. Bydlel na faře, na jídlo chodil do hostince k „Tomandlům“, anebo k lidem, kteří ho pozvali. Byl velmi skromný, jedl rád jednoduchá jídla, např. brambory s mlékem. Byl veselý, chodil rád i na taneční zábavy, ale vždy jen do 22 hodiny, pak odcházel domů.

K Rosickým prý chodíval téměř obden, známý byl i s rodinou Tomandlů, Lovětínských a některými dalšími, vesměs však dnes už nežijícími, či staršími lidmi.

Na Zelený čtvrtek v r. 1949 odejel na motorce do Horní Plané a odtud pěšky přes louky, lesy a bažiny, uprchl do Německa. Nebylo to prý ovšem snadné, dlouho bloudil, nevěděl kde je, byl hladový, ale přece jen se dostal do Německa, kde hned na první faře mu dali najíst. S sebou vzal skutečně klíč od kostela v Černé v Pošumaví, který

40 let opatroval a při svém návratu, který mu byl umožněn po revoluci, ho v roce 1991 vrátil.

Kde se klíč, který kněz přinesl, nalézá dnes?

Klíč od kostela z Černé v Pošumaví nechal pan farář v USA pozlatit a po svém návratu ho odevzdal v Černé právě paní Boženě Rosické, která ho uchovává dodnes, o čemž jsem se sám přesvědčil.

Jaký byl život katolíků v éře komunismu?

Již po únoru 1948 začala ve státě proticírkevní politika, která byla vedle kolektivizace zemědělství, hlavním úkolem vedení KSČ. Byly ovšem oblasti, kde zásah byl mnohem tvrdší a často se na něm podíleli i místní funkcionáři a občané. K takovým oblastem patřila i pohraniční Černá v Pošumaví.

Farář Jan Prachař byl za dobu svého působení znám tím, že poskytoval noclehy lidem, kteří prchali přes hranice. Zastavovali se v Černé u faráře, údajně pod heslem „nocleh na faře“. Z tohoto důvodu byl sledován STB a vydatně tomu napomáhali i někteří místní občané. Podle slov samotného p. faráře, které řekl paní Rosické po svém návratu, ho policajt, který neustále hlídal u plotu fary, před velikonoce roku 1949, varoval se slovy: „pane faráři, chcete-li si zachovati život, musíte ihned utéct“. Proto se tak rychle rozhodl, ale chtěl údajně ještě předtím provést určité posvěcení v Horní Plané, kam přijel na motorce. Tam byl však upozorněn ať neotálí a ihned uprchne. V Černé pak někteří / minimálně dva/ občané, kteří faráře měli hlídat, nemohli pochopit, jak jim mohl utéct.

Pan farář měl skutečně „ štěstí“, neboť brzy nato začala čistka řadových církevních představitelů, především těch, kteří byli v největší oblibě u věřících.

Jméno policajta, který mu svým varováním dopomohl k útěku však p.farář ani po 40 letech nikomu neřekl, přestože ho dobře znal.Jména dvou místních občanů,dnes již po smrti, však v Černé znal téměř každý. Obec Černá v Pošumaví, odkud byli odsunuti občané německé národnosti po 2.světové válce a doosídleny českým obyvatelstvem, nebyla v éře komunismu nábožensky zaměřená.

Nejenom někteří funkcionáři zdejších podniků, kteří se netajili svou nenávisť k církvi / viz jeden ředitel Státního statku, který chtěl z místního kostela udělat stáj pro koně /, ale i z řad občanů, bylo jen několik nábožensky založených.V letech před revolucí navštěvovalo bohoslužby přibližně 15 občanů.

Nebylo to však stejné všude, ve vnitrozemí, zejména na Moravě, byly vždy kostely plné a ani různé nátlaky ze strany státu a KSČ tomu nepomohly.Řada kněží se přiklonila ke smířlivé politice, chtěla vycházet s komunistickým vedením a tak docházelo často k vzájemné toleranci.

Jak se věci změnily po pádu komunismu?

Po pádu komunismu se věci postupně měnily, ale je nutno konstatovat, že k horšímu.Podle údajů se ke katolické církvi v r.1990 hlásilo 47% občanů a v r.2002 již pouhá 24%, jak uvádí poslední sčítání.

Věnuje se však mnohem větší pozornost opravě a obnově církevních památek ze strany státu a

obcí. Provedla se obnova a rekonstrukce převážně většiny kapliček, Božích muk a křížů, ovšem za převažující finanční i materiální podpory bývalých rodáků obce z Německa a Rakouska.

Do kostela však chodí stále mizivé procento a už vůbec ne mladí. Politika státu je zaměřena materiálně, lidé propadli honbě za ziskem, za úspěchem, touze po moci. Bohužel i církev zajímá hlavně otázka návratu majetku a to, co by měla hlavně propagovat – lásku, spravedlnost, solidaritu a podobně, je pro většinu národa prázdňý pojem.

Existují nějaké novinové články o události „návrat klíče“ ?

K tomuto případu se žádné novinové články nenašly a zřejmě ani neexistují. P. farář Jan Prachař předal klíč paní Rosické ve vší tichosti. Kromě ní a pár zasvěcených neměl nikdo ponětí o existenci p. faráře. Stejně tak se téměř nikdo nezajímal o činnost dalších farářů v obci a troufám si tvrdit, že současného faráře, který slouží v obci bohoslužby a zúčastňuje se i některých jiných církevně-světských událostí, 80% občanů nezná.

P. farář čekal dlouhých 40 let na návrat. Přestože byl prý v USA již 10 let, měl vyřízeno americké občanství, naše orgány ho do republiky nepustily. V USA byl velmi činný, postavil školu a nemocnici a na své působiště v Černé v Pošumaví nikdy nezapoměl. Každoročně o Vánocích sloužil půlnocní mši za občany Černé v Pošumaví. Před odletem z USA zpět mu dokonce prý zaplatili v USA letenku, aby mohl v pořádku klíč vrátit. Zemřel prý

ovšem za poněkud záhadných okolností při odletu a mezipřistání ve Vídni. / z vyprávění paní Rosické /.

Má někdo fotografie z této události?

Žádné fotografie neexistují. Paní Rosická má pouze podobenku p. faráře.

Jaké je dnes spojení z Černé do Mnichova?

Dnes jsou hranice zcela otevřeny, Česká republika je stejně jako Spolková republika Německo členem Evropské unie a spojení není problémem. Autem lze dojet poměrně v krátkém časovém úseku, přiměřené je i vlakové a autobusové spojení.

O zjištěných skutečnostech jsem posléze napsal článek do Českokrumlovského deníku, kde vyšel v tomto znění:

V roce 2005 jsem se pokoušel zjistit některé okolnosti kolem faráře Jana Prachaře, který jako první český farář působil v Černé v Pošumaví v letech 1946 – 1949 a pak uprchl do USA.

Zlatý člověk.

Setkal jsem se s občankou Černé v Pošumaví paní Boženou Rosickou, ročník narození 1920, která patřila mezi velmi dobré známé pana faráře. Do Černé se přistěhovala s rodinou v roce 1946 přibližně v době, kdy nastoupil jako farář Jan Prachař. Podle jejích slov to byl „zlatý člověk“. Nikomu nezpůsobil nikdy žádnou křivdu, pomáhal kde bylo třeba a choval se jako pravý vlastenec.

Páter Jan Prachař byl střední postavy, pohledný, ve věku asi kolem 30 let, nosil rajtky a vysoké boty. Bydlel na faře, na jídlo chodil do hostince k „Tomandlům“, anebo

k lidem, kteří ho pozvali. Byl velmi skromný, jedl rád jednoduchá jídla, např. brambory s mlékem. Byl veselý, chodil rád i na taneční zábavy, ale vždy jen do 22 hodiny, pak odcházel domů.

K Rosickým prý chodíval téměř obden, známý byl i s rodinou Tomandlů, Lovětínských a některými dalšími, vesměs však dnes už nežijícími, či staršími lidmi.

Odešel s klíčem.

Na Zelený čtvrtek v r. 1949 odejel na motorce do Horní Plané a odtud pěšky přes louky, lesy a bažiny, uprchl do Německa. Nebylo to prý ovšem snadné, dlouho bloudil, nevěděl kde je, byl hladový, ale přece jen se dostal do Německa, kde hned na první faře mu dali najíst. S sebou vzal klíč od kostela v Černé v Pošumaví, který 40 let opatroval a při svém návratu, který mu byl umožněn po revoluci, ho v roce 1991 vrátil.

Klíč od kostela z Černé v Pošumaví nechal pan farář v USA pozlatit a po svém návratu ho odevzdal v Černé právě paní Boženě Rosické, která ho uchovávala, o čemž jsem se sám přesvědčil.

Farář Jan Prachař byl za dobu svého působení znám tím, že poskytoval noclehy lidem, kteří prchali přes hranice. Zastavovali se v Černé u faráře, údajně pod heslem „nocleh na faře“. Z tohoto důvodu byl sledován STB a vydatně tomu prý napomáhali i někteří místní občané.

Podle slov samotného p. faráře, ho policajt, který neustále hlídal u plotu fary, před velikonoce roku 1949, varoval se slovy: „pane faráři, chcete-li si zachovati život, musíte ihned utéct“. Proto se tak rychle rozhodl,

ale chtěl údajně ještě předtím provést určité posvěcení v Horní Plané, kam přijel na motorce. Tam byl však upozorněn ať neotálí a ihned uprchne. V Černé pak někteří / minimálně dva/ občané, kteří faráře měli hlídat, nemohli pochopit, jak jim mohl utéct.

Unikl o fous.

Pan farář měl skutečně „ štěstí“, neboť brzy nato začala čistka řadových církevních představitelů, především těch, kteří byli v největší oblibě u věřících.

Jméno policajta, který mu svým varováním dopomohl k útěku však p. farář ani po 40 letech nikomu neřekl, přestože ho dobře znal. Jména dvou místních občanů, dnes již po smrti, však v Černé znal prý téměř každý.

K případu útěku pana faráře se žádné novinové články nenašly a zřejmě ani neexistují. P. Jan Prachař předal klíč paní Rosické ve vší tichosti. Kromě ní a pár zasvěcených neměl nikdo ponětí o jeho existenci.

P. farář Prachař čekal dlouhých 40 let na návrat. Přestože byl prý v USA již 10 let, měl vyřízeno americké občanství, naše orgány ho do republiky nepustily. V USA byl velmi činný, postavil školu a nemocnici a na své působiště v Černé v Pošumaví nikdy nezapoměl. Každoročně o Vánocích sloužil půlnoční mši za občany Černé v Pošumaví. Před odletem z USA zpět mu dokonce prý zaplatili v USA letenku, aby mohl v pořádku klíč vrátit. Zemřel prý ovšem za poněkud záhadných okolností při odletu a mezipřistání ve Vídni.

3. dubna 2008, František Záhora

=====

Sara Shea slíbila po napsání knížky zaslat jeden výtisk na mou adresu, což skutečně splnila. Obohatila tím náš kronikářský archiv o další poznatky z historie církevního života naší obce.

Za zaslání jsem jí poslal následující poděkování:
/ překlad dcera Edita Šabatková /

Dear Mrs.Sara,
thank You very much for the book about priest John Prachař.
This book will be big benefit for memorials of
Černá v Pošumaví. I wish you good luck in your life.
Yours sincerely
František Záhora, a chronicler of village Černá v Pošumaví

Vážená paní Sáro,
děkuji upřímně za zaslanoou brožuru o páteru Johnu
Prachařovi, která obohatí archiv kroniky obce Černá
v Pošumaví.
Mnoho úspěchů v osobním i pracovním životě přeje
František Záhora, kronikář obce

**Následující text knížky přeložila z anglického jazyka
studentka oktávy Gymnazia Český Krumlov Klára Šabatková**

Father John's Story

By Sara Shea

Autor : Sara Elisabeth Shea

První vydání 2012

Jazyk : angličtina

Překlad do češtiny : Klára Šabatková 2017

PŘÍBĚH OTCE JOHNA

A handwritten signature in cursive script, reading "Fr. Prachař". The signature is written in dark ink on a light-colored background.

John Prachař byl česko - americký kněz.

Žil úžasný život, a já napsala jeho životopis prostě proto, že jsem chtěla zachovat svůj životní příběh dřív, než bude příliš pozdě, abych tak učinila. Zemřel nečekaně v roce 1991, aniž by po sobě zanechal jakýchkoliv vzpomínek. Nechci zde též

tvrdit, že jeho život byl dokonalý nebo bezchybný, ale myslím, že **byl schopen žít "normální" život víry**, a to i přes jeho utrpení, která byla výjimečná.

Otec John se narodil v roce 1918 v Československu. Když studoval na kněze, v semináři sv. Anny v Českých Budějovicích, byl zatčen jako seminarista gestapem a byl poslán do pracovního tábora v Německu po dobu 3 let. Ztratil třetinu své hmotnosti, jeho tábor byl bombardován, ale přežil a byl zachráněn americkými vojáky. Musel se vrátit do vlasti, která však byla pod komunistickou nadvládou. Rozhodl se ale pokračovat ve svých seminárních studiích a byl vysvěcen na kněze, kde působil 3 roky. Bohužel, bylo nařízeno jeho zatčení, protože kázal evangelium, a tak byl nucen uprchnout.

Když byl otec John vysvěcen, řekl později reportérovi: "Mojí přátelé mysleli, že jsem cvok. Řekli mi, že chci skončit na Sibiři. "Nechtěl tam skončit, nicméně skončil ještě dál, v diecézi Lincolnu v Nebrasce. Zde založil nový domov a sloužil jako kněz a vlastenec více než 40 let.

Sara Shea

Peoria, Illinois, USA

Modlili jste se někdy za něco, o čem jste věděli, že se to nikdy nestane, ale i přesto jste se modlili?

Přesně to jsem dělal. Každý den, během čtyřiceti let jsem doufal v návrat. A konečně se to stalo.

Úvod

Každý život má svůj příběh. Můžeme najít kousky příběhů v rozhovorech, dopisech, cestách, v kostelních záznamech, rodokmenech i na facebookových stránkách. Pokud jste známí, někdo s vámi pravděpodobně bude dělat rozhovory, pořizovat vaše fotografie, sledovat vás, vyptávat se vašich přátel a rodiny a psát váš životopis pro všechny, kdo si o vás budou chtít přečíst.

Ale co když nejste známí?

A co když jste posledních čtyřicet let prožili tiše, v malé americké vesnici, před internetem, a náhle zemřete, aniž byste za sebou zanechali jakoukoli stopu, ženu nebo děti?

Bude těžké vyprávět váš příběh. Jsem nucena to zkusit, protože věřím, že znám jeden, který stojí za to, aby byl zachován. Je to příběh, který znám celý život. Příběh o čtyřicetiletém, tichém životě a čekání. Ale také je to příběh o historii, válce a uprchlících, o nacismu i komunismu. Je to příběh o pronásledování katolického duchovenstva, o modlitbách, přežívání, naději a uzdravení. Je to příběh o Nebrasce a imigraci, domovině a svobodě.

Je to příběh o Otcí Janu Prachaři, českém knězi, který se stal americkým občanem a věnoval převážnou část svého života lidem v jižní Nebrasce. Jeho fotografii mám ve své dětské knize, protože je to kněz, který mne pokřtil jako nemluvně. Předtím než zemřel, v roce 1991, několik místních novin napsalo o jeho životě a poskytlo mi spoustu základních faktů a citátů z jeho života. Také mám několik informací ze starých

archivů Lincolnovy diecéze, několik dopisů od lidí, kteří ho znali a střípky a útržky z hledání v knihách a na internetu.

Vím, že dnešní populární média nám rády vyprávějí o špatných rolích kněží. Za svůj život jsem poznala velmi mnoho katolických kněží, a i přesto si myslím, že všechny jejich životní příběhy stojí za sdílení. Jsou to jen muži s jednoduchou životní misí, a to kázat Kristovo evangelium v každé situaci, každým slovem, jež bude potřeba. A tak káží. I Otec Jan byl takový. Nestrávil svůj čas sepisováním svých myšlenek a vzpomínek, ale přála bych si, aby tomu tak bylo. Potom byste mohli číst jeho slova, místo těch mých.

Krátce předtím než zemřel, Otec Jan řekl o svém životě: “Je to radostný příběh, velice radostný.”

A zde je tedy jeho příběh.

1. kapitola

Kdo byl Jan Prachař? Abychom mohli odpovědět na tuto otázku, musíme se také zeptat na Československo. Život Jana Prachaře a tohoto národa byli nesmazatelně propojeny. Oba byli narozeni v roce 1918 a zemřeli v roce 1991. V roce 1992, se Československo rozhodlo rozdělit se do dvou zemí, Slovenska a České republiky, tak, jak je známe dodnes.

Jan se narodil jako první, 8. dubna roku 1918, v malé vesnici Dlouhá Lhota ve směru Tábor, jižně od Prahy. Měl dva bratry (jeden se jmenoval František) a dvě sestry (Marie Jana a Anna Penka). Jako nemluvně ho rodiče přinesli do katolického kostela Svatého Václava v blízkosti města Choustník, aby byl

pokřtěn. Svatý Václav, který byl zabit roku 929, je svatým patronem České republiky, a mnoho katolických kostelů po celém světě bylo pojmenováno na jeho počest.

Jen šest měsíců po Janově narození, v říjnu roku 1918, čeští a slovenští lidé obdrželi nezávislost od Rakouska-Uherska, které bylo právě poraženo v první světové válce. Tato dlouho očekávaná nezávislost jim umožnila společně vytvořit novou zemi, Československo, a zřídit tak demokratický stát po vzoru USA. "Použili jsme tu dobrou část a napravili všechny chyby," řekl později Jan žertem. V tomto čase se Československo zařadilo mezi deset nejbohatších zemí světa. Česká kultura existovala na stejném místě v Evropě již více než tisíc let. Dvacáté století bylo pro tuto kulturu velmi náročné.

Československá republika vznikla 28.října 1918

V roce 1918 se Československo zdálo být báječným místem pro život. Vypadalo jako skvělé místo, kde vychovat děti, pomoci jim růst a sledovat je jak poznávají život. Bohužel pro miliony lidí, listopad téhož roku byl měsícem, kdy mladý voják ze sousedního Německa začal být naplněn vztekem na vedení své vlastní země, protože se vzdali a ukončili boje v první světové válce. Tento mladý voják, sirotek, vyhozený z vysoké školy, v jeden čas bez domova, prodával obrazy na ulici a

jeho jméno bylo Adolf Hitler. Jeho iracionální vztek se začal soustředit na jeho ambice. Brzy na to, rozhodnutí tohoto muže navždy zničí určený život Jana Prachaře, stejně jako spousty dalších.

Ale ještě ne teď. Jan nejprve strávil své šťastné, nevinné roky raného dětství v rodném domě, a poté od šesti do dvanácti let navštěvoval základní obecnou školu v Choustníku. Jeho rodina navštěvovala nedělní mši v kostele sv. Václava, kde také obdržel své první Svaté přijímání. I přesto, že Prachařovi doma mluvili česky, naučil se Jan během školních let mluvit také slovensky.

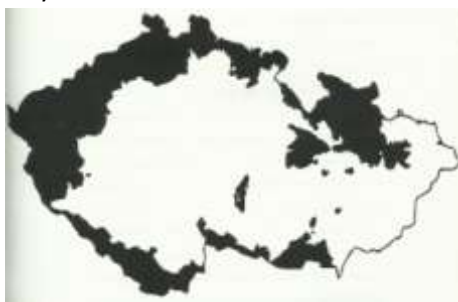
Třináctý rok přinesl do jeho života velké změny. Protože se učil velmi dobře, jeho rodiče chtěli, aby pokračoval ve studiích na gymnáziu. Nejbližší gymnázium byla internátní škola ve městě České Budějovice. Tady Jan studoval a žil, podporován svými rodiči, až do 21 let. Škola se jmenovala Jirsíkovo československé státní gymnázium.

I přesto, že žil v převážně katolické zemi, někteří z Janových učitelů byli ateisté. Jeden konkrétní, učitel biologie, mnohokrát útočil na náboženské myšlenky, které Jana naučili jeho rodiče. Od nejmladších let byl Jan zaujat katolickým kněžstvím a přemýšlel o tom, stát se knězem, ale na škole ho začalo zajímat, jestli "Bůh" tak jak ho zná, vůbec existuje. Rozhodli se snad všichni židé a křesťané věřit v něco, co není pravda? Jan nemohl přijít na to, čemu ve skutečnosti věří a zpochybňoval všechno.

V lednu roku 1933, když bylo Janovi 15 let a studoval na gymnáziu, stal se Adolf Hitler německým kancléřem a začal pracovat směrem k dosažení svých cílů. Zvítězit nad světem a

zničit každého, kdo s ním nesouhlasí nebo kdo se mu podobá. I přesto jak neuvěřitelně to zní, začal krok po kroku, připojoval k sobě stejně myslící a morálně slabé lidi, aby mu pomáhali. I přes lži a klamání všech okolo, jeho hrozný plán začínal nabírat směr.

Když bylo Janovi 20 let, v září roku 1938 na setkání v Mnichově, Hitler přesvědčil Velkou Británii (přes Neville Chamberlaina) a Francii (zkrze Eduarda Daladiera), možnost připojit k Německu část Československa zvanou Sudety. Nikdo z Československa nebyl na toto setkání pozván. Převážnou část sudetského obyvatelstva stejně tvoří Němci, argumentoval Hitler. Na oplátku slíbil, že žádné jiné zemi v Evropě území neodebere. Československo se Mnichovské dohody obávalo stejně jako spousta dalších zemí, ale Chamberlain a Daladier doufali, že tím zabrání válce s Německem. Mýlili se.

Sudety – území zabrané Hitlerem v r. 1938

Sudety, region o rozloze 17 600 kilometrů čtverečních, bylo strategickou oblastí díky vysokým horám a lesům, ale bylo by složité získat tuto oblast násilím, protože česká armáda byla v excelentní síle. Prvního listopadu, bezprostředně potom co byla Mnichovská dohoda podepsána, Německo začalo

okupovat celý region. Hitlerovým záměrem nebylo zastavit se pouze v Sudetech. Čekal až skončí zima, a 15. března 1939, jeho armáda snadno zaútočila a obsadila celé Československo. Janovi bylo téměř 21 let a měl těsně před maturitou. Vojenská vláda započala. Svět byl šokovaný.

Dva dny poté, české noviny Manchester Guardian zveřejnily: Praha, zarmoucená Praha, včera zažila první den německého režimu - den, kdy se Češi naučili podrobit se Německu, a Němci začali své násilnosti vůči Židům a vůči lidem, kteří "příliš mluvili".

Pražské ulice byly ucpané tichými, divíci se chodci, vyhlížejícími zpoza rohů na německé vojáky obtěžkané zbraněmi, na obrněná auta a další vojenská opatření. Někteří Češi nad Němci ohrnovali nosy. Němci byli všude. Mosty byly okupovány vojenskými jednotkami a každý měl těžký kulomet namontovaný na stojanu uprostřed mostu a mířící do nebe. Každých dvacet metrů na chodníku byly umístěny další dva kulometry mířící samy na sebe.

Sebevraždy začaly. Strach Židů rostl. Fondy židovské komunity byly zabaveny, podpora židovské práce skončila. Koncil pražských advokátů povolal všechny neárijské členy, aby okamžitě přestali pracovat. Organizace pro židovskou emigraci byla uzavřena. Stovky lidí stály před britským konzulátem a křičely: "My chceme pryč!"

Toto byl teprve začátek. V souladu s oficiálním mluvčím německého Ministerstva zahraničí v Berlíně začalo gestapo (tajná policie) zatýkat stovky "škodlivých osob" v následujících několika dnech. Brzy na to bylo umístěno padesát až sto mužů do místních věznic. "Jsou jistými centry

odboje, který musí být vyčištěn," říká německý mluvčí. "Je možné, že ovlivnili tisíce lidí, předtím než jsme zasáhli. Pamatujte, že Praha je centrem opozice národního socialismu."

Vedoucí pražského gestapa byl ve výpovědi přesnějši: "Máme 10 000 zatčených." Vypadá to, že již každý má známého, který zmizel.

Následujících šest let po bezprostředním začátku, tisíce Čechoslováků protestovalo proti německé okupaci. Jednou v noci, český spojenecký parašutista přistál na území Československa a zabil jednoho z nacistických vůdců. Téměř všechny odbojové skupiny byly vedeny studenty. Ale žádný z jejich pokusů nevedl k úspěchu. Nacisté odpovídali na opozici vždy hbitě a silně, někdy jako pomstu ničili celé vesnice. Všechny kláštery byly uzavřeny. V roce 1939 začaly být zavírány univerzity a více než 1200 československých studentů bylo posláno do vězení nebo do táborů nucených prací. Někteří studenti, vedoucí odboje, byli popraveni.

Československo bylo také zdrojem uranu, proto Albert Einstein apeloval na prezidenta Roosevelta ve varovném dopise ze srpna roku 1939:

„Rozumím tomu, že Německo ukončilo prodej uranu z československých dolů, které převzali. Tak rychlé jednání je možné chápat na základě toho, že syn německého zástupce ministra, Weizsicker, je spojený s Institutem Kaiser-Wilhelm v Berlíně, kde se některé americké práce s uranem nyní opakují...

Uprostřed těchto událostí, Jan odmaturoval na gymnázium a vážně přemýšlel, kterou cestou se dát dál. Měl by se připojit k

některému z odbojů? Měl by se přestěhovat zpět domů, nebo se dát na kariéru, která by podporovala ženu a rodinu? Měl by uvažovat o práci pro kostel? Ve škole si vedl dobře a jeho strýček mu nabídl finanční pomoc pro studium medicíny. Ale Jan měl ve svém životě stále spoustu nezodpovězených otázek. Měl ve své duši neodolatelnou touhu po studiu filozofie a teologie, které by mu dalo čas na nalezení pravých odpovědí na jeho otázky.

Věřící uvažují o tom, že mu byly jeho touhy našeptány Duchem Svatým. Ať tak, či onak, Jan se jich držel. Rozhodl se navštěvovat semináře v jeho diecézi. Bude studovat velké otázky života, a rozhodne se, kdo měl pravdu. Jeho učitel biologie nebo jeho rodiče v kostele?

2. kapitola

V roce 1939, navzdory německé okupaci, začal Jan studovat seminář Svaté Anny ve stejném městě, kde maturoval, v Českých Budějovicích. Studoval Svatou knihu, historii, teologii a hodně filozofie. Denně se účastnil mší. Začal navštěvovat hodiny liturgie, kde se mísili všichni kněží, všechna náboženství i laici. Tyto modlitby, obsažené v breviáři, sestávali ze specifických modliteb, jako například ranní a večerní. Také obsahovaly žalmy a další modlitby, hymny, modlitby světa a duchovní psaní. Jan udělal vše, o co ho biskup žádal.

Tyto roky utváření ho testovaly a učily. Pozvolna, během tří let studia, věřil v Boha víc a víc, a začínala se mu zamlouvat myšlenka být knězem a sloužit v kostele po zbytek života.

Tato touha byla nezbytným soudem pro každé zaměstnání. Fakt, že západní katolický kněz také převzal slib celibátu, ve jménu Krista, je očividným plusem v kněžově soudnosti. Jan viděl svůj slib jako příležitost rozhodnout se. Vzdát se radostí manželství bude obětí, ale bude jednou z těch, které Jan pro Boha udělat může. Spousta seminaristů v historii kostela strávili roky formování se studiem, dobrovolnou prací, tichými motlitbami a přítomností ostatních křesťanských mužů a žen. Janovo utváření ale bude brzy obsahovat zdoluhavou a velmi nespravedlivou zkoušku těla a duše.

V roce 1941 byl Jan uprostřed svých studií. To, co se bude později nazývat jako druhá světová válka, se plným proudem řítilo zkrze Evropu. 7. prosince téhož roku bylo USA přivedeno do války útokem Japonců na Pearl Harbor.

Německo vedlo rozsáhlou válku a potřebovalo vybavení. V mnoha zemích ekonomika díky válce prosperovala, ale Hitler nikdy nepřistoupil na placení židů a křesťanů za jejich práci. Nechal tedy postavit tábory nucených prací. Jeden z nich byl vězni pojmenovaný Grenzweg (též Grenzwek, Grenznea). Nacházel se poblíž Koethen, v Německu, jižně od Berlína. Tábor byl blízko letiště, takže dělníci byli potřeba.

Následující rok 1942, během Janova čtvrtého roku studia na teologické fakultě, předtím než byl vysvěcen na diakona, byl seminář, který navštěvoval, bez varování uzavřen vládou. Martin Bormann, který byl druhým velitelem po Hitlerovi, zahájil vnitřní válku proti křesťanským kostelům. Napsal, že tento rok je rokem kdy "jejich síla musí být absolutně a konečně zničena" jako nezbytný krok pro ochranění nacistického režimu. Při zavítání do kostela Svaté Anny,

nebylo již Janovi dovoleno odejít, a dříve než si stačil uvědomit co se děje, byl zatčen tajnou policií, Gestapem. Jeho jediným zločinem bylo studium na katolického kněze. Jan a deset dalších seminaristů byli odvedeni do dělnického tábora Grenzweg. Ostatní seminaristé byli rozvezeni na různá místa. Spousta z nich skončilo v Dachau.

Slova nikdy nemohou dostatečně popsat, co se dělo v pracovních a koncentračních táborech postavených nacisty. Čím více studuji tuto část historie, tím méně srozumitelná pro mě je. Už se nebraly ohledy na lidské životy, Jan se stal pouze číslem, které nikdy nemohl zapomenout: 59298. Později popsal své vlastní zážitky:

„Přetrpěli jsme pronásledování, nedůstojné zacházení, obtěžování, hladovění, zneužívání i nepopsatelnou úzkost a strach, zda jsou naši milovaní mrtví či živí... Pracovali jsme 12 hodin denně či v noci, závisle na směnách. Měli jsme pouze jedno jídlo za 24 hodin, sestávající z několika brambor, omáčky nebo polévky a pár kousků zeleniny plavající ve vodě. Dostali jsme také kousek chleba každý druhý den...

Vězni dostávali právě tolik jídla a léků, aby byli udrženi naživu a mohli pracovat, Jan si pamatuje na neutuchající bolest žízně a hladu, na neustálou hrozbu zastřelení, pokud by neuposlechl příkazu, a také na nelidské podmínky žití. Byl často znuděn monotónní prací, chyběla mu rodina i přátelé, nejvíce během prázdnin. A jeho duše čím dál více toužila po svátosti. Jeho úkolem bylo pracovat se strojem s brusnými zuby pro velmi těžká kola letadel. Nebyla to práce, kterou by byl zvyklý vykonávat celý den.

Každé ráno se Jan probouzel s myšlenkou, zda tento den nebude dnem jeho smrti. Někteří z mužů, poblázněni špatným zacházením, především hladověním, vykřikovali nahlas své myšlenky, vybouchli u strážě či neuposlechli příkazu velitele. V tomto táboře byli všichni takoví ihned zastřeleni. Jan přemýšlel, jak dlouho bude ještě schopný toto snášet, než dojde ke svému zlomovému bodu. V prvních měsících byl naplněn nenávisť k nacistickým strážím pro jejich brutalitu a bezcitnost.

Všichni vězni věřili, že by je strážci zabili, pokud by se k táboru přiblížilo spojenecké vojsko. Jedině zázrak by je mohl zachránit z jejich situace. Smrt každým dnem stoupala. Jan řekl, "Věděli bychom kdyby Hitler vyhrál, protože by nás nechal v táborech, dokud bychom nezemřeli. Kdyby prohrál, všechny by nás zabil, aby nebylo svědků. Neměli jsme žádnou naději zachránit se." Vskutku, v mnoha táborech byla zničena evidence a vězni byli posláni na "smrtné pochody", když se spojenecká armáda přiblížila.

I přes tyto události, to byly první chvíle, kdy začal Jan mluvit s Bohem. Mohl se dostat do zoufalství, že už ho ani Bůh nezachrání. Ale jeho víra byla silnější. Jan se svěřil do vůle Boží. Často pomýšlel na smrt jeho spasitele, Ježíše Krista. Myslel na to, jak nespravedlivé a bolestivé bylo Kristovo ukřižování. Ježíš byl na kříži sám. A i přesto si Jan pamatoval, že u Ježíše byla jeho matka, i když ji nemohl vidět. Stejně jako Svatý Maxmilián Kolbe a Svatá Tereza Benedicta, kteří oba zemřeli v nacistických táborech, i Jan věřil na silnou, hojící přímluvu Panny Marie.

Jan věděl, že Ježíš trpěl, aby otevřel brány Nebeské věčnosti. Tato víra dávala Janovi naději přežít každý další den. Jeho utrpení mohla být sjednocena s Ježíšovými na kříži, a použita na pomoc jemu i ostatním. Americký filozof Peter Kreeft o tom napsal: “A Ježíš nám ukázal, že odteď můžeme použít naši zlomenost jako potravu pro ty, které milujeme. Od té doby, co jsme Jeho tělem, jsme také rozlámaným chlebem pro ostatní...” Jan na to později jednoduše odpověděl: “Naučil jsem se věřit v modlitbu. I v časech kdy to vypadalo beznadějně, nepřestal jsem se modlit.”

I když čelíme jisté smrti, lidská duše stále bojuje za přežití. Jan zjistil, že zajetí, které sdílel s ostatními vězni, bylo nečekaným zdrojem síly.

“ Pokud jsem někdy žil v době lásky, bylo to v dělnickém táboře. Nikdy jsme se neptali jakého vyznání je ten druhý. Je jedno jestli jste katolík nebo protestant, když trpíte hladu, cítíte to stejně. Podmínky byly příšerné a nejslabší muži umírali. Jednou, když jsem se cítil velmi špatně, jeden chlapík mi tajně dal syrové vejce, které mi velmi pomohlo. Věděl jsem, že ho ukradl a že by ho zastřelili, kdyby na to přišli. Byl to luterán, ale i přesto to pro mě udělal. Žili jsme v lásce.”

Tři roky, 1942-1945, Jan přežil. Pracoval. Modlil se. Kouřil tolik cigaret, kolik mohl. Tento malý “luxus” byl jediným, který byl dovolen. Jan později řekl: “zabíjelo to bolest z hladu..”. Nikotin, stejně jako alkohol, je návykový, ale obě drogy mají v tomto světě legitimaci. Jan se mohl o závislost starat později.

Na začátku roku 1945 se začalo proslýchat, že se blíží spojenecká armáda. Dozorci se snažili zabránit šíření zpráv,

ale i přesto bylo cítit všudepřítomné napětí. Jan se vždy cítil vztekly, když byl nucen pomáhat s výrobou letadel pro nepřítele, a když naděje o pokroku spojenců byly reálnější, prohlásil, “Přejeme si být bombardováni, protože jsme všichni Hitlerovi nepřátelé a podnik, ve kterém jsme donuceni pracovat je pro nacisty velmi důležitý. Přejeme si být bombardováni, i když mnoho z nás zemře.”

Bombardování nastalo v ranních hodinách prvních květnových dnů, roku 1945. Vzbudilo Jana ze spánku. Jeho tělem projel strach. Zdi se třásly, a někteří muži křičeli bolestí. Poté Jan se svými spoluvězni zjistili, že je v táboře něco jinak... nikde nebyli žádní strážci! Všichni přes noc utekli. To bylo velkým, nečekaným překvapením pro každého. Vězni vyběhli ven a uviděli něco, na co čekali tak dlouho: tanky a vojáky armády USA. Byli pod velením generála George S. Pattona.

Vězni byli informováni o osvobození Dachau 30. dubna, a 8. květen byl považován za Den osvobození Evropy. Následující den bylo oznámeno, že více než tři miliony amerických vojáků v Evropě brzy zamíří domů.

Jan si pamatoval své osvobození velmi dobře: “Jednoho dne byly mé modlitby vyslyšeny a strážci utekli. Jedním z nejkrásnějších znamení, které jsem kdy viděl byly barvy vlajky USA a já věděl, že americká armáda osvobodila Německo...Stejně jako spoustu dalších vězňů, plakal jsem radostí a děkoval této úctyhodné zemi, Americe, a jejím synům, kteří se vydali přes oceán položit za naši svobodu své životy.”

První svobodu, kterou Jan zažil, byla svoboda opustit tábor. Vážil méně než padesát kilogramů, předtím, než se dostal do tábora vážil sedmdesát pět. Američané nakrmili vězně, jak jen mohli. V omámení ze svobody, vyrazil Jan pěšky. Kam by měl jít? Nejbližším člověkem, který by mu mohl pomoci, byl kněz, který bydlel přes sto kilometrů daleko, v Československu. Takže se vydal na cestu tím směrem, a šel tak dlouho, dokud tam nedorazil. Během celé cesty potkával lidi, kteří byli zničeni válkou. Slyšel strašné příběhy o koncentračních táborech a ostatních dělnických táborech. Některé z vesnic, kterými prošel, byly srovnány se zemí. Jan byl opět doma. Válka skončila.

3. kapitola

Jan shrnul své roky v Grenzweg jednoduše, “Naučil jsem se věřit v modlitbu.” Zpět doma, v Československu, se Jan pomalu spojil s rodiči, rodinou, přáteli i starými spolužáky i profesory. Ostatní byli pohřešovaní nebo mrtví. Václav Sladký, Janův bývalý spolubydlící, nepoznal Jana vůbec, protože ztratil asi třetinu své původní váhy. (Sladký se později přestěhoval do USA). Trvalo roky, než si lidé uvědomili, jaké krveprolití nacisté způsobili. Odhaduje se, že až jedenáct milionů lidí ztratilo své životy kvůli Hitlerovi. Některé zdroje tvrdí až dvacet milionů. Mezi nimi bylo přes milion obětí dětí, šest milionů Židů a šest milionů Poláků. Z polských obětí byla polovina křesťanů, a téměř všichni katolíci. Z celé Evropy bylo nejhůře zasaženo

Polsko. Jedna šestina obyvatel Polska byla při válce zabita. Osmnáct procent jejich duchovenstva bylo vyhlazeno.

V Janově rodné zemi, Československu, 300 000 občanů ztratilo své životy během války. Jan zjistil, že 109 katolických kněží jeho rodné země bylo odvezeno do koncentračního tábora v Dachau v Německu, kde bylo dohromady uvězněno 2579 katolických kněží společně v oddělených kasárnách, obklopeni dvojitou zdí s ostnatým drátem, aby zabránili jejich vlivu na ostatní vězně.

Každý, s kým Jan mluvil měl srdceryvný příběh k vyprávění. Jak se povědomí o hrůzách války a holocaustu šířilo, smutek zaplnil celou zemi a celý svět. Jan přežil, ale miliony jiných ne. Toto uvědomění ho často dostávalo na kolena, děkující Bohu, ale také k otázkám. "Proč, Pane?" každý se ptal, a stejně jako Jan neměli odpověď.

Bylo také velmi obtížné vrátit se po válce do normálního života. Otcové, matky i děti, všichni chyběli. Všichni byli smutní. A problémy země byly daleko od řešení, zvláště nyní po válce. Po šesti letech okupace Německem, Spojenecké síly pověřili Rusko, aby dohlíželo na poválečné Československo. Tři roky po nástupu komunismu vláda dokonale kontrolovala celé území, a Josef Stalin, sovětský premiér Ruska, dosadil nové, ovlivněné vůdce země.

Jan si pomyslel, "Nejdřív Hitler, potom Stalin. Copak nikdy nebude konec pronásledování? Žádná svoboda milovat Boha a lidi? Žádné místo ani příležitost mít "domov"?"

Teoreticky komunismus znamenal, že si všichni byli sobě rovni a všechno materiální bohatství bylo spravedlivě rozděleno. První křesťanské společnosti takto žili. Bylo jich

ovšem málo, a byli svázáni pravidly evangelia. Svůj životní styl si svobodně vybrali. Na druhé straně komunismus byl vnucen velikému množství lidí, v Československu již od roku 1940, a jako systém vládnutí naprosto selhal. Kontrolováním všech infrastruktur a průmyslu, bez kontrol a vyrovnání soudů a zastupitelstev, začala být vláda centralizovaná a velice snadno zkorumpovatelná. V podstatě se komunisté stali diktátory. Protože občané dostávali všichni stejné platy, nezávisle na tom jak tvrdě pracovali, spousta nadaných a skvělých pracovníků začalo být frustrovaných.

V Československu byli komunističtí vůdci ateisté. Nechali kostely otevřené, aby zabránili rebelii, ale začali zastrašovat každého kněze, který si dovolil vystoupit proti vládě, stejně jako to dělal Hitler jen o deset let dříve.

Nezávisle na situaci, Jan stále cítil odhodlání jít duchovní cestou. Papež Benedikt XVI. jednou poslal tuto touhu po duchovní cestě, když promlouval ke skupině seminaristů:

“Seminaristé zažívají toto volání v momentě milosrdenství, které může být definováno jako zamilování se. Jejich duše je naplněna úžasem, který je nutí ptát se: ‘Bože, proč já?’ Ale láska nezná žádná proč, je to dar, na který odpovídáte darem sebe sama... Nemůžete si vybrat Jeho, On si musí vybrat vás. To je tajemství vaší cesty a vaší mise.”

Ve víře, že si Ježíš opravdu vybral jeho, rozhodl se Jan znovu navštěvovat své studie v Českých Budějovicích. Stále byl obklopen smutkem a utrpením, ale věděl, že velká část jeho života byla záhadou, a utrpení je záhadou největší.

Záhada naznačuje, že nemá žádnou šanci vše plně pochopit. Pro věřící je sám Bůh záhadou, na druhé straně porozumění

ho činí nesmrtelným, zatímco lidé jsou smrtelní. Svatý Pavel o tomto mluvil, když napsal,

“Nyní vidíme pouze matně, ale v Nebi uvidíme vše tváří v tvář, nyní vím o všem pouze z části, poté porozumím úplně. I sám sebe plně pochopím.” Bůh nám dal náš intelekt, takže můžeme myslet racionálně. A občas nám odhaluje, co se skrývá za těmito limity. Dvě věci, které katolické kostely učí o utrpení. V utrpení nejsme nikdy sami, Ježíš je vždy s námi. A všechno utrpení může být vykoupeno, pro nás i pro ostatní, když je spojeno s utrpením Krista. Další přeživší holokaust, žena pocházející z Holandska Corrie ten Boom, krásně popsal tajemství utrpení: “Nezáleží na tom jak hluboce trpíme, On je vždy hlouběji.”

Jan věděl, že jako kněz nebude vždy schopen dát lidem odpověď na vše, co chtějí vědět, ale věděl, že bude vždy schopen dát jim Krista. Oblíbil si příběh z evangelia, který později často citoval:

Ježíš se podíval na apoštoly a řekl, “S člověkem je spása nemožná, s Bohem ne. Všechno je možné, pokud máte víru v Boha.”

Takže v červenci, roku 1946, ve věku 28 let, stal se Jan s jistotou v srdci i v mysli knězem. Přijal Svátost Svatého řádu v katedrále sv. Mikuláše v Českých Budějovicích. Byl vysvěcen reverendem Antonem Eltschknerem, pomocným biskupem Prahy. Otec Jan později řekl: “ Po všem hrozném, co jsem viděl, myslím, že Bůh je jedinou odpovědí. Proto jsem se rozhodl ukončit svá studia a stát se knězem v komunistickém režimu. Moji přátelé si mysleli, že je to nesmysl. Navrhovali,

že skončím na Sibiři. Na to Otec Jan odpovídal jeho typickým, klidným tónem: “Stejně rád cestuji”.

4. kapitola

Svatý řád je předáván, když biskup odříkává modlitbu vysvěcení a jeho ruce spočívají na hlavě příjemce, navazujíc na psychickou linii zpět až k apoštolům. Tato Svátost, která byla započata Kristem při poslední večeři, dává kněžům sílu kázat mše, odpouštět hříchy, přijímat, posvětit a kázat naději. Každý kněz zůstane poslušný biskupovi, který jej vysvětil po zbytek života. Otec Jan věděl, že díky jeho poslušnosti mu dával Bůh sílu, a toto poznání ho přivedlo ke klidu. Po jeho vysvěcení se Jan vrátil do svého rodného města Choustník, aby vykonal svou první mši v kostele sv. Václava. V přítomnosti celé rodiny i všech známých, byla tato událost plná radosti.

Prvním úkolem nového kněze byl krátký pobyt asistenta ve městě Veselí nad Lužnicí. **Poté následovalo jeho první pastýřství ve vesnici Černá v Pošumaví, v jižních Čechách, v kostele Neposkvrněného početí Panny Marie. Tady měl také na starost dvě menší farnosti, v Polné a v Dolní Vltavici.** To ještě nevěděl, že to budou jeho poslední farnosti, kde bude sloužit ve své rodné zemi.

Každý den v Černé se Otec Jan po probuzení připravoval na mši. Pro něj, jako pro nového kněze, to byla největší radost a priorita. Spousta svatyní měla někde zapsánu tuto malou připomínku: “Drahý knězi Boha, odříkej tuto mši jako by to

byla tvá první mše, poslední mše a jediná mše.” Otec Jan se v jeho prvním zápalu vždy snažil tuto připomínku dodržet. Pečlivě studoval a četl pasáže z Bible před každou mší a připravoval kázání. Kázání je klíčovou částí farních povinností knězů. Po přežití druhé světové války a v ponoření v nespravedlnostech komunismu, potřebovala farnost v Černé uklidňující zprávy Krista, a Otec Jan udělal vše pro to, aby jim dopřál Boží lásku.

Po mši chodil Otec Jan navštěvovat ostatní farníky, aby je poznal. Sdílel s nimi jídlo, a oceňoval jejich domovy. Rodina Rosických si mladého faráře velmi rychle oblíbila a často ho zvala na večeře. Paní Božena Rosická později popsala Otce Jana jako “milého muže ze zlata. Nikdy nikomu neuškodil, každému, kdo potřeboval pomohl a choval se jako opravdový patriot..byl plný radosti.” Byl velmi skromný a vždy preferoval jednoduchá jídla, jako například brambory s mlékem.

Otec Jan se také spřátelil s rodinami Tomandlů a Lovětínských. Když večeřel sám, bral si své jídlo do zdejší hospody, U Tomandlů. Navštěvoval lidi a posvětil jejich hřichy, vyučoval hodiny náboženství, radil lidem, připravoval páry na manželství a svědčil jejich slibům při svatbě. Křtil malé děti, a často zpovídal lidi z jejich hřichů. V zimě oprašoval z kostela sníh a každé jaro aranžoval květiny kolem soch v zahradě.

Černá v Pošumaví se nachází u vodní nádrže Lipno, která skýtá možnosti rybaření, plaveb lodí a zimního bruslení. Je také obklopená nádhernými cestami pro cestování, jízdu na kole či lyžování. Každý víkend se pořádaly společenské tance, a Otec Jan se této zábavy rád účastnil. Navíc k těmto

občasným odpočinkovým aktivitám, Otec Jan pokračoval přes den v modlitbách i studiu skript.

Takový život si Jan představoval když začal studoval, ale věci se měly drasticky změnit. Opět.

Otec Jan strávil v Černé tři roky. Po celý tento čas bylo Československo pod vládou komunismu, který stále nabýval na síle. Tisíce občanů i kněží bylo nespravedlivě uvězněno za opozici proti vládě, a někteří z nich už se nikdy z vězení nevrátili. Nikdo nesměl mluvit ani psát špatnosti a

nespravedlnosti systému.

Velmi rychle, stejně jako při okupaci nacisty, byli faráři nuceni přestat kázat o Bohu a namísto toho museli vyzdvihovat pozitiva komunismu. Vláda doufala, že tímto faráři zlepší morálku občanů. Psal se rok

1949 **(na obr. P. Prachař v Černé na návsi r. 1949).**

Většina farářů byla donucena spolupracovat s komunistickým “návrhem”.

Biskup Otce Jana, reverend

Josef Hlouch, byl zatčen a poslán do vězení. Každý biskup v Československu musel čelit domácímu vězení nebo odnětí svobody-někdy dlouhé desetiletí-pokud nechtěli podporovat komunistický systém. Otec Jan řekl: “Zatýkali jednoho kněze za druhým. Farnost, na které jsem sloužil v Černé byla

obklopena úžasnými lidmi. Přicházeli na mše a říkali kolik knězů bylo zatčeno a že se o mě bojí. Odpovídal jsem jim, že někdo pravdu nahlas říct musí.” Ztotožňoval se se svatým prorokem Jeremiášem.

Tajná policie v Československu se v té době nazývala STB. Podobala se ruské KGB. V mnoha městech, také v Černé, se příznivci komunismu hlásili k STB jako dobrovolní informátoři. Dva z nich měli dohlížet na Otce Jana. Seděli v zadních lavicích kostela a poslouchali jak Otec Jan káže. Brzy zjistili, že je členem neformální skupiny nabízející přístřeší lidem snažícím dostat se za hranice. Tito cestující přicházeli k Otci Janovi a pod heslem “přenocování na faře, prosím,” je Jan nechával bez jediného slova na faře.

I přes chuť mluvit směle proti komunismu, Otec Jan věděl, že kdyby promluvil, byl by zatčen a s největší pravděpodobností i zavražděn. Přesvědčovali ho, aby opustil zemi a vrátil se až padne systém. Po několik měsíců se cítil ztrápený a nepřestával se modlit.

Otec Jan přemýšlel o svém poslání kněze, které znamenalo šířit evangelium až na konec světa. Národností byl Čech, mluvil česky a miloval Česko. Ale možná se mu Bůh snažil skrz jeho farnost říct, že má zůstat naživu a šířit slovo Boží někde jinde. Alespoň na nějaký čas. Stále ho sužovaly živé vzpomínky na jeho roky v dělnickém táboře. “Nebyl jsem psychicky dost silný na to, abych znova zvládl uvěznění. Cítil jsem, že je i jiná cesta, jak bojovat proti komunismu.” řekl později Otec Jan.

Proto se rozhodl, že odejde, ale potřeboval plán. Chtěl navštívit své rodiče, aby se s nimi mohl rozloučit. Potřeboval

dopravu, peníze a zemi, do které by mohl utéct. Potřeboval čas. Ale nic z toho neměl.

5. kapitola

V sobotu 8. dubna 1949 slavil Otec Jan své 31. narozeniny. Následující den byla neděle, den kdy kněží oslavují prorokovaný vstup Ježíše do Izraele týden předtím, než zemřel. Je to začátek Svatého týdne, nejvýjimečnějšího v roce. O čtyři dny později, 13. dubna, byl Svatý čtvrtek. Je to den, kdy křesťané oslavují Poslední večeři Krista, večer před jeho ukřižováním. Byl to večer, kdy oslavoval se svými dvanácti apoštoly.

Během několika hodin, které spolu strávili, učil Ježíš své apoštoly velmi usilovně. Omyl své nohy a řekl, že pro ně postaví dům v Nebi, "tam, kde možná budu s vámi". Ale co je nejdůležitější, Ježíš dal svým apoštolům chléb a víno, jako symbol Jeho těla a krve, a řekl jim, aby si toto opakovali jako vzpomínku na něj. Vysvětil tyto muže jako své kněze.

Otec Jan oslavoval Svatý čtvrtek s radostí v srdci, že jeho cesta kněze je stejná jako cesta apoštolů. Jakmile skončila mše a Jan zhasínal světla a zamykal dveře, přišel za ním policista s naléhavou zprávou. Ačkoli riskoval vlastní život, dal mu tento muž zprávu, že musí ještě dnes v noci opustit zemi. Zítra ho přijde zatknout STB.

"Otče, musíte odejít. Už vám nezbývá čas."

Bez větších detailů opustil muž kostel. Nechtěl, aby kdokoli věděl, že tam byl. Janovo srdce začalo bít. Nebyl připraven odejít tak brzy, ale věděl, že to musí udělat. "Bylo mi řečeno,

že pokud si chci zachránit život, musím ještě dnes odjet.” Došel ke svatostánku a snědl hostii. Svatostánek potřebuje ochranu a Jan věděl, že nemůže věřit místní policii, že kostel v jeho nepřítomnosti ochrání. Vyšel ven z kostela, zamknul dveře a klíč si dal do kapsy kabátu. Když naposledy odcházel, pohlédl na věž a uvědomil si, že se jednoho dne vrátí, aby ji viděl znova.

Zpátky na faře se Jan převlékl do svého civilního oblečení. Měl na sobě “jezdecké kalhoty a vysoké boty”, protože jeho jediným dopravním prostředkem byl motocykl. Oblékl si kabát a nasadil klobouk. Co jen si měl vzít s sebou? Vzal si peníze a zbylé cigarety, které na faře měl, schoval je do kapes a rozhlížel se po svém pokoji. Otevřel šuplík a vzal si baterku. V rozpacích, co dalšího si s sebou vzít, klesl na kolena a s hlavou v dlaních prosil Boha, aby ho vedl.

Myšlenky na Svatého Josefa a Pannu Marii mu naplnili hlavu, a připomněli jak anděl vzbudil v noci Josefa a nařídil mu, aby utekl do Egypta. Ježíš byl malým nemluvnětem, což jejich cestu značně ztěžovalo a komplikovalo. Jan se musel postarat sám o sebe. Tato myšlenka mu dodala odvahu.

Otec Jan opustil faru a vyšel ven. Stál na cestě a rozhodoval se, jakým směrem vyrazit. Mohl jet na jih, nedaleko byly hranice s Rakouskem, ale i to byla komunistická země, a on věděl, že by se mu tam nedařilo o moc lépe. Na severu a západu byla hranice s Německem, kterou nyní okupovala spojenecká armáda. Ironií bylo, že tato oblast, která mu v minulosti přinesla tolik nebezpečí a bolesti, byla nyní směrem, kterým se měl vydat. Bude v bezpečí, jako všichni, kteří byli nuceni odejít a dostali se k hranicím.

A tak začal Otec Jan svou cestu. Nastartoval motocykl a vydal se do svého rodného města Veselí, kde se chystal navštívit své příbuzné. Po chvíli si uvědomil, že by bylo příliš nebezpečné jet v noci po veřejných silnicích a tak opustil motocykl a šel pěšky.

Otec Jan v motoristickém obleku

Cestoval pouze po lesních cestách a přes soukromá pole.

Tak šel na západ a sever, často si nebyl jistý kde vůbec je. Míjel louky a bažiny. Potřeboval být co nejméně vidět, protože si nemohl být jistý, kdo je členem STB. Také věděl, že kdokoli by mu pomáhal, riskoval by svůj život a on nechtěl nikoho ohrozit.

Po několika hodinách chůze se začal cítit hladový, žíznlivý a unavený, což pro něj byl známý pocit po třech letech v Grenzweg. Vzpomínal na hrozné časy a temné vyhlídky. Teď více než kdykoli jindy toužil po svobodě. Už měl dost svázaného života a byl z toho unavený.

Šel celou noc. Ráno začalo svítat, přicházel Velký pátek, den Kristova ukřižování. Janovi se ulevilo, protože se ujistil, kde je východ. V Černé mezitím dva členové STB marně hledali kněze. Neměli tušení, kde by mohl být a vyptávali se všech farníků.

Otec Jan s sebou neměl nic k jídlu. Našel místo, kde se schoval a odpočinul si během Velkého pátku. Jeho unavené

nohy a mysl mu připomínali Krista. Začal v kabátu hledat cigarety, ale místo toho narazil na klíč od kostela. Později řekl, že si s sebou klíč původně brát nechtěl. Stalo se to náhodou. Bylo bezvýznamné brát ho s sebou, ale alespoň mu to připomínalo jeho chvilkový domov.

Jak se den táhl ke konci a blížil se večer, myslel Otec Jan na všechny křesťanské kostely, které nyní cítily prázdnotu po Kristově smrti. Otec Jan se modlil za své farníky. Jeho kostel byl jistě prázdný, a bude prázdný dlouhou dobu.

Setmělo se a Otec Jan se opět vydal na svou cestu na sever a východ. Bylo těžké orientovat se ve tmě. Otec Jan věděl, že za chvíli vejde do lesa, který odděluje československé a německé hranice. Věděl, že se v tomto hustém lese bude cítit bezpečněji, ale bude těžší udržet směr. Čím blíže byl k lesu, tím více hlídek viděl. Také tam byly ploty z ostnatých drátů a minová pole, které byly vybudovány Němci během války a komunisté je dosud neodstranili. Otec Jan se vyhnul všem překážkám a za svítání se bezpečně dostal do bezpečí lesa.

S pocitem hladu a vyčerpání našel schované místo na suché zemi a lehl si k odpočinku. Okamžitě upadl do hlubokého spánku, ale vyrušovaly ho noční můry a úzkosti. Pokud jste někdy strávili noc na ještě částečně zmrzlé zemi, dokážete si představit jak se asi Otec Jan cítil, když se o několik hodin později probudil. K obědu měl pouze cigaretu a věděl, že se musí opět vydat na cestu. Hlad je příšerný pocit a on se mu snažil utéct, stejně jako utíkal před československou vládou.

Otec Jan se za chvíli ztratil ve strmém, hustém lese. Svatá sobota mu přinesla neskutečný hlad, nepohodlí a strach, že

chodí v kruzích. Vše, co měl k jídlu byl sníh. Když se prodíral sněhem v lese, ztratil jednu botu.

Když mizely poslední sobotní paprsky, snažil se Otec Jan nemyslet na hlad a frustraci. Snažil se myslet na liturgii, kterou ostatní kněží připravují na mši, aby oslavili Kristovo vzkříšení. Bylo to během časného velikonočního rána, kdy vstal Kristus z mrtvých a pokořil tím nejen Satana, ale i smrt. Obyčejně začíná diakón tuto liturgii každý kněz pradávnou modlitbou zvanou Exsultet. Otec Jan se snažil vzpomenout si na slova.

Je opravdu správné s naplněnými srdci, myslí i hlasy modlit se k Bohu, všemohoucímu otci, a jeho jedinému synovi, našemu pánu Ježíši Kristu. Bůh za nás obětoval svou krev a splatil tak daň Adamova hříchu našemu všemohoucímu Otci!

Další hymna oslavovala prvního židovského proroka v Egyptě, když Bůh osvobodil jeho vyvolené lidi z otroctví. Každá rodina potřela své dveře krví nevinného jehněte, aby konečná pohroma, smrt všech prvorozených synů, nepostihla jejich dům. Když faraonův vlastní syn zemřel, povolil Židům opustit Egypt. Bůh je vyvedl pryč “pod rouškou mraků přes den a s pochodní v ruce přes noc”. Noc byla symbolem smrti. Velikonoční svíčky, které se zapalují a nosí do temného kostela, mají farníkům připomínat světlo Boha, který vyvedl své lidi z Egypta.

Otec Jan konečně pochopil vážnost situace Izraelitů a jejich útěk z Egypta, místa, kde žili více než 400 let, a jejich útěk do nehostinné pouště. Museli opustit vše, co jim bylo rodinou, aby mohli být svobodní. Věřili v boží ochranu, ale i přesto to

byly složité časy. Otec Jan věděl, že nám Bůh dal tyto dramatické příběhy, aby ovlivňovaly náš život.

6. kapitola

Byl jsem v lese, ale nevěděl kde. Pak jsem uslyšel kostelní zvony. Nemohlo to pocházet z kostela v Československu, kvůli komunistickému zákroku na kostely. Když jsem šel za zvukem zvonů, došlo mi, že jsem překročil hranici do západního Německa a byl jsem v bezpečí.

Když otec Jan konečně dorazil do kostela, byla skoro půlnoc. Zaklepal na dveře fary a čekal. Po pár nekonečných minutách někdo otevřel a nezaměnitelně prohlásil: "Jdi pryč!" Jan se snažil vysvětlit svou situaci, i když takřka nemluvil německy, ale ten muž neposlouchal. Dveře se rychle zase zavřely a zamkly.

Když na tuto příhodu Otec Jan vzpomíná o desetiletí později, říká: "Možná to je důvod proč mám jiný vztah k lidem, kteří potřebují pomoc. Víím, že někteří žijí z jednoho kostela do dalšího, ale nemohu jim říci "ne" když přijdou a žádají pomoc. Vidím se tam stát. Nechal bych se raději vysmát než odmítnout někoho kdo potřebuje pomoc, stejně jako já tehdy."

Těžce zklamán ale neodrazen, Otec Jan pokračoval na západ. Byl přesvědčen, že někde poblíž bude někdo, kdo mu pomůže. Měl pravdu. Spojenecká vojska, která okupovala Německo měla v okolí vybudováno několik stanovišť. Netrvalo dlouho a Otec Jan uviděl v dálce stoupající dým a

zanedlouho dorazil do vesnice, kde byl přivítán a bylo mu povoleno přečkat noc v místním žaláři. Vzpomínal: " Neuměl jsem německy, byl jsem sám v cizím městě, bez jídla, pouze s jednou botou a neměl jsem kam jít, jenže já byl šťastný, křičel jsem radostí, byl jsme volný."

Dalšího rána, nasedl na vlak do Mnichova. Po příjezdu vzpomíná: " Šel jsem do města, hledal jsem kostel. Když jsem zaklepal na dveře kláštera a požádal o jídlo, dostal jsem dva hamburgry. Nejlepší hamburgry které jsem kdy jedl. Nikdy v životě mi nic tak nechutnalo." Bratři z kláštera mu také dali nějaké zásoby.

Proces stát se registrovaným uprchlíkem zahrnoval pobyt ve vojenských táborech, vyplnění papírů a čekání, než prověří identitu a minulost, zda-li jsem nebyl nacist. Otec Jan nebyl ani zdaleka jediný v takové pozici. Německo bylo vskutku zaplaveno uprchlíky komunistického režimu. Naneštěstí, životní podmínky v táboře byly bídné. Z kláštera šel otec Jan nazpět vzpomínajíc: " A pak jsem se vrátil zpátky do tábora s žiletkou, mýdlem, ručníkem, lžící a pěti markama (asi jeden dolar), které jsem dostal od bratrů. Byl jsem v táboře "nejbohatší". Lidé stáli v řadě, aby mohli použít mou lžici. Jediné příbory v táboře byly vybrány z košů a dalších pochybných zdrojů.

Jídlo bylo strašné a každý žil v bídě. Stejně jako já, každý měl jen jedny šaty, ty ve kterých utekl. Teď museli čekat, než jim bylo nalezeno nové bydlení a většinou to trvalo velmi dlouho. V táboře, ale panovala naděje, neboť jsme všichni byli volní a na tom jako jediném opravdu záleželo. Vědíc jaké to je žít bez svobody, stala se naším nejcennějším majetkem. Tohle je

něco, co Američané nikdy nepochopí, protože spousta z nich bere tuto svobodu jako udělenou."

Zbytek velikonoční neděle v táboře otec John nemyslel na nic jiného, než na svou rodinu: " Má rodina mě očekávala doma na Velikonoce. Bude trvat roky než vůbec zjistí, že jsme stále naživu." Chyběli mu šíleně. Trvalo čtrnáct dní, než prověřili Otcovu minulost " a pak mi řekli že můžu jít kam se mi líbí... Ztratil jsem všechno - můj domov, mou rodinu, mé sny - ale paradoxně jsem cítil radost. *Byl jsem volný*".

Kněz nedaleko Mnichova, v Oberndorfu, poté co se dozvěděl o přítomnosti Otce Jana ve vojenském táboře ho pozval do fary. Teď byl květen 1949. Otec Jan vřele přijal nabídku a několik dalších měsíců žil na farnosti. Začal se učit konverzativní němčinu.

Zanedlouho se otec Jan dozvěděl o uprchlickém táboře v Ludwigsburgu nazývaný Jagerhofkaserne. Nacházeli se zde stovky uprchlíků, včetně 220 československých studentů, kteří byli násilně exilováni z jejich země. I když byli svobodní s možností odejít kdykoliv, neměli kam, většina z nich byla bez haléře. Kněz jménem Otec Petr Levaky byl přiřazen k táboru jako apoštolský delegát, aby pomáhal uprchlíkům a zoufale potřeboval pomoc. Otec Jan hned věděl, že by ho taková práce bavila a s pozhárnáním svého hostitele, opustil Mnichov a jel do Ludwigsburgu.

I když měl spoustu práce v táboře a byl vděčný Němcům za pomoc, Otec Jan necítil potřebu v Německu zůstat. Mohl jít kamkoliv chtěl. Jednu zemi měl před očima: Spojené státy. Nejenom, že ho američtí vojáci osvobodili z pracovního tábora a porazili nacisty, ale Amerika také štědře zásobovala

Německo zásobami pro uprchlíky. Pamatuje si, že: " Když jsem dával bundy a palčáky těm, kteří je potřebovali, začal jsem si představovat zemi tak noblesní a vstřícnou, starajíc se o všechny a sdílejíc vše co má - Amerika".

Jak týdny ubíhaly Otec Jan poznal dalšího českého kněze, který musel uprchnout režimu. Zjistil, že šest jiných dostalo možnost jít do Ameriky a byli přivítáni v Linkolnově diecézi v Nebrasce. Místní biskup Louis Kučera, byl náhodou Čech. Byly tam celé farnosti tvořené Čechy, česky se zde i kázalo. Pro Otce Jana to byla dokonalé zařízení. Poslal dopis biskupovi na který dostal okamžitou odpověď a začal s přípravami.

Nejprve byly všechny potřebné formuláře vyplněny v Lincolnu, podepsány biskupem a zaslány na americký konzulát v Německu ve Stuttgartu. Papíry byly přijaty a konzulát udělil Otcí Janovi vízum. Organizace Katolický výbor uprchlíků (CCR) v New Yorku pak připravila a zaplatila veškeré náklady na cestu. Ve stejnou dobu jako pro Otce Jana, se připravovaly dokumenty v Nebrasce pro dalšího uprchlického kněze - Václava Sladkého. Stali se přátelé s Otcem Janem.

Po třinácti měsících v Německu odplouvá 30. května 1950 Otec Jan na palubě SS General Steward z Bremerhaven. Na rozdíl od ostatních pasažérů na palubě, kteří všichni měli velké batohy s majetkem, Otec Jan cestoval pouze s malým batůžkem, svým vízem a černou róbou. V jeho kapse se pořád nacházela část jeho původního života - klíč od kostela v Černé.

Dorazil do New Yorku 6. června. V přístavu ho přivítal člen CCR a společně jeli vlakem na západ. Biskup Kučera obdržel

telegram vyjadřující, že se Otec Jan zastaví v Chicagu, aby zde navštívil známost a pak bude pokračovat do Lincolnu.

P. Jan Prachař zaslal v roce 1950 telegram biskupu Kučerovi

7. kapitola

Nikdy jsem nelitoval svého rozhodnutí. Měl jsme dvě možnosti. První bylo jít do vězení a strávit tam zbytek života... Druhou možností byl útek. Věděl jsem, že někde budu užitečný." Biskup Kučera to také věděl.

V roce 1950 Otec Jan poprvé vstoupil na území Nebrasky. Už tehdy zde bylo několik českých farností, jedna německá a dvě polské. I když se okamžitě začal věnovat studiu angličtiny, byl zde dostatek česky mluvících lidí, jež mu pomáhali. Ve

skutečnosti se první čeští kněží, kteří dorazili do Nebrasky museli pohybovat z českých usedlostí do jiných pěšky nebo na koňském hřbetu.

Posvátné konsortní shromáždění v Římě povolilo Otcí Janovi pobyt na tři roky. Předpokládalo se, že by se po té době směl již vrátit domů. Zprvu žil Otec Jan v rezidenci St. Claras Home v Linkolnu. Domov pro staré a nemocné kněze. Byl přiřazen do Katedrály, zatímco se seznamoval s novým jazykem a zemí. Dalším místem, kde biskup Kučera potřeboval Otce Jana bylo David city, kde sloužil jako asistent ve farnosti svatě Marie a ve vile svatého Josefa. Otec Jan byl druhým knězem, jež byl jmenován kaplanem domu. Sloužil od 15. ledna 1951 do 24. června 1951, kdy ho vyměnil kněz jménem Jan Smutný, další kněz, který dorazil z Československa. Otec Smutný a Otec Jan se stali doživotními přáteli.

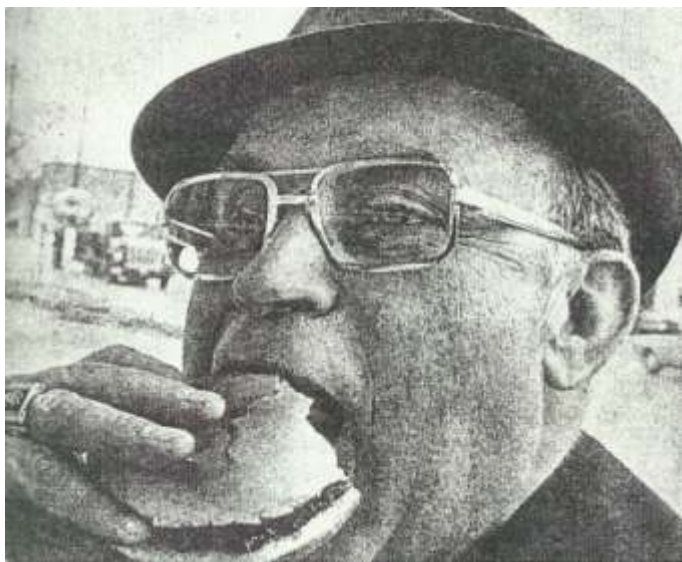
Padesátá léta byla pro Ameriku velmi vlídná a Otec Jan se brzy zamiloval do dobrosrdečných obyvatel Nebrasky a země samotné. Miloval západy slunce táhnoucí se po západním horizontu, přírodu, kouzlo malých farmářských vesnic, ale přes všechno miloval svou svobodu, kdy mohl plně žít jako kněz Pána Boha.

Uplynuly další tři roky. Biskup Kučera požadoval od Vatikánu prodloužení pobytu Otce Jana a 24. srpna 1954 Řím prodloužil pobyt o další tři roky. Jednostranný dokument, uzavřen pečeti Římského papeže, mohl Otec Jan jen se smutkem podepsat. Za celou tu dobu neměl žádný kontakt s Československem, s rodinou. Je tohle první z mnoha prodloužení?

V Československu byl otec Jan prohlášen za " nepřítele lidu" a odsouzen k smrti, pokud by byl nalezen. Konec vlády komunistů nebyl v dohledu. O mnoho let později otec Jan v rozhovoru pro noviny prohlásil: " Myslel jsem si, že můj pobyt v Nebrasce bude jen dočasný, že komunistický režim padne a já se budu moci vrátit domů, jenže to se nestalo. Moji lidé by dobrovolně padli za svou zem, ale oni nemají ani zbraně. Nebojujete s tanky, když v ruce máte klacek. Československo bude vždy mým opravdovým domovem, ale do Ameriky jsem se zamiloval."

V roce 1953 byl otec Jan jmenován místopředsedou projektu vysoké školy svaté Marie v David City. Jistě to nebyl snadný úkol vybudovat vysokou školu. Stavební komise vybrala přes 180 000 dolarů za jeden rok a na otce Jana se dlouho vzpomínalo díky jeho tvrdé práci a pomoci škole vzkvétat. V roce 1956 se stal právoplatným občanem US.

Dále se stal pastorem farnosti St. Wenceslaus v malebném městě jménem Bee, kde sloužil od roku 1956 do roku 1966. Nezapomenutelná událost toho desetiletí byl výlet do Evropy roku 1960. Ne do Československa, ale do Německa. "Jel jsme do Německa abych zrekapituloval své kroky... Navštívili jsme farnost poblíž Michova, kde jsem byl asistentem místního pastora. K mému překvapení jsem našel starého pastora, stejně jako hospodyně a můj pokoj - ve stejném stavu ve kterém jsem ho opustil." Také navštívil klášter, kde před deseti lety obdržel pomoc a jídlo. Otec Jan jim to stokrát oplatil.

V červnu 1974 otiskl Omaha World Herald fotografii, kde při návštěvě Německa v r. 1960 vzpomínal P.John na poskytnutý hamburger

Otcova po sobě jdoucí přiřazení byla do měst Brainard (1966-1968), Greenwood (červen a červenec 1969) a Saint Stephens poblíž Lawrence (1969-1973). Stal se Kolumbovým rytířem 4. stupně. Rád kreslil karikatury sám sebe a měl uměleckou kaligrafii. V roce 1973 navštívil otec Jan opět Evropu. Strávil tam šest týdnů v Itálii, Německu a v Anglii. V Anglii se setkal s neteří, a později řekl reportérovi:

"Navštívil jsem svou neteř v Anglii. Narodila se poté co jsem opustil svůj domov. Je jediným členem mé rodiny, jež žije ve svobodném světě. Prošla základní, střední i vysokou školu pod vládou komunistů a opustila zem, když do ní vpadli

Rusové roku 1968." Skrze ni se Otec Jan dozvěděl spoustu detailů o své rodině a rodné zemi.

V Německu navštívil memoriál koncentračního tábora Dachau a stojíc vedle pecí se modlil za duše přátel, jež zde opustily svět. V Itálii se účastnil oslav milénia existence první Československé diecéze. Oslava se konala v Římě a účastnilo se jí na 400 Československých uprchlíků, včetně 35 knězů. Otec Jan byl jediný kněz z US. Popisoval důležitou část informací: " Hlavní celebrování bylo uctění svatého Václava, patrona Československa. Sešli jsme do krypty abychom navštívili hrob kardinála Berana, který strávil většinu života ve vězení. Nejprve v Dachau a později, když se vrátil do Československa tak byl odsouzen k 20 letům vězení, poté byl exilován."

Když byl otec Jan v Itálii, měl tu čest setkat se s tehdejším papežem Pavlem VI. Později tento zážitek ohodnotil jako jeho třetí nejlepší zážitek života.

Otec John se v roce 1973 setkal v Itálii s papežem Pavlem VI.

29. června 1973 začal otec Jan jako pastor v Superioru a Nelsonu. Zde pokřtil mého mladšího bratra a mne jako nemluvňata. V Superioru pomohl postavit svatyni svaté Marii a tak jako v každé farnosti, ve které sloužil, nechal vybudovat před kostelem vlajkový stožár s nočním osvětlením, později vysvětlující: " ..dokud vlajka vlaje, vím, že jsem volný."

Roku 1975 byl otec Jan schopen letět do Londýna na svatbu své neteře. Jeho sestra, matka neteře, dostala povolení k pobytu na celé tři týdny. Bylo to poprvé po 25 letech co otec Jan viděl svou sestru. Bylo to láskyplné setkání. Další rok si otec Jan splnil celoživotní sen podniknout výpravu do Svaté

Země. Byl to jeho nejlepší zážitek. Přivezl si s sebou oltář svíček, které zapálil v kostele v Superioru.

Jednoho dne našel otec Jan před farou hnědého teriéra. Volal na rádiovou stanici, aby ohlásil ztraceného mazlíčka, ale nikdo se neozval. Rozhodl se proto, že si psa nechá. Pojmenoval ho Bum.

V roce 1980, to bylo již 30 let co sloužil v Nebrasce, stal se občanem US a učinil tak Ameriku svým domovem. V rozhovoru sdělil, že Amerika bude zemí, kde si jeho kosti odpočinou. Otec Jan měl vždy špatný odhad.

Roku 1981 obdržel otec Jan své poslední přerážení a to do farnosti svaté Kateřiny v Indianole. Otec Jan byl extrovert, který miloval být ve společnosti lidí a jejich konverzací. V malých městech byla jedna z cest seznamování se s omladinou účast na sportovních událostech místních vysokých škol, kterých se otec Jan regulérně účastnil. Někteří tamější obyvatelé si otce Jana pamatují ve světlivě žluté bundě DeKalba, tedy dokud ho biskup Kučera nepožádal, aby v takto zářivém oblečení nechodil do společnosti.

Na otce Jana se také vzpomínalo kvůli tomu, že většinu mužů nazýval John a ženy Mary a před každým křestem nemluvnat předstíral, že se takto ratolesti jmenují. Jeho přátelé na něj vzpomínají jako na energického člověka který neustále vtípkoval a vyprávěl příběhy. Když se zavedly "kompatibilitní testy" pro páry, které chtěli vstoupit do sňatku a otec Jan měl na starosti první takový pár, který prošel s dobrým hodnocením, tak po letech po uzavření sňatku je stále zdravil s vtípkem: " Tak už jste se rozvedly?"

Otec Jan přivedl Buma s sebou do Indianoly. Byl mu dobrým společníkem a přesně tou výmluvou, kterou potřeboval, aby mohl chodit na dlouhé procházky a navštěvovat lid. Otec Jan byl těžký kuřák v době, kdy se odstěhoval do Indianoly. Vypráví se, že jednoho dne přestal. Jednou, když pracoval na potenciálním věřícím, uzavřel dohodu, že když se dotyčný dostaví na bohoslužby, tak otec Jan kouřit přestane. Nový věřící začal kostel navštěvovat, někdy hodil i krabičku cigaret do košíku s mincemi, aby otce Jana provokoval, ale otec Jan už po cigaretách nikdy cítit nebyl.

Otec Jan byl pochopitelně velice patriotsky založený člověk, který jako ne každý věděl, co opravdu znamená slovo "svoboda."

"Je skoro nemožné definovat svobodu. Je to jako byste chtěli někomu popsat lásku, aniž by ji kdy cítil, nebo svobodu člověku, který ji nikdy neztratil."

Chápal, že po celé planetě jsou lidé, komunity, dokonce celé národy, které potřebují prostředky a pomoc z venku. Nikdy nechtěl naznačovat, že Amerika, jež toho má tolik, by měla chtít asistovat ostatním na Zemi.

Říkal: " Ameriko, otevři své oči! Vzbud' se, dokud není ještě pozdě. Máš toho tolik a tak málo si toho vážíš."

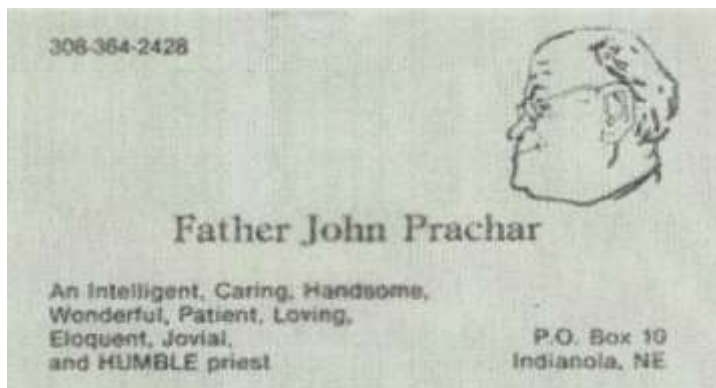
"Vskutku, život v Americe není dokonalý. Vskutku, spousta oblastí potřebuje rekonstrukci, opravy a práci, ale ve stejnou chvíli se zde lidem žije lépe a stěžují si více než kdekoliv jinde ve světě. Vezměme jeden aspekt života- daně. Daně jsou tu vysoké, ale je to nízká cena svobody. Jakýkoliv pochybovač by měl žít pod rudými a věřím, že by si na místní život už nikdy nepostěžoval."

"Kdybych nemiloval US a nebo kdybych cítil, že jsem v bezpečí před komunismem, nemluvil bych nahlas. Jenže vím, že nejmocnější zbraní proti rudým jsou informovaní občané... Největším nebezpečím pro Spojené Státy je pak nezáměr o vlastní občany."

Kdykoliv byl pozván, otec Jan dával takzvané "řeči svobody" dodávajíc: "Prosím, nedělejte ze mne hrdinu. Nechci se stát nějakou celebritou, chci jen mluvit o svém životě a o opravdové hodnotě naší demokracie. Nevíme, jestli děti, jež dnes běhají svobodně, nebudou muset žít pod nadvládou, vzpomínajíc na to jak krásné časy byly."

Dříve, během války ve Vietnamu, si otec Jan vybudoval silně negativní postoj k "vyhýbání se" vojenské službě. "Nechci se míchat do politiky. Cokoliv řeknu je můj názor, ne mého kostela. Ani nechci odsoudit jakéhokoliv vedoucí kostelů, kteří byli zapleteni do protiválečného hnutí."

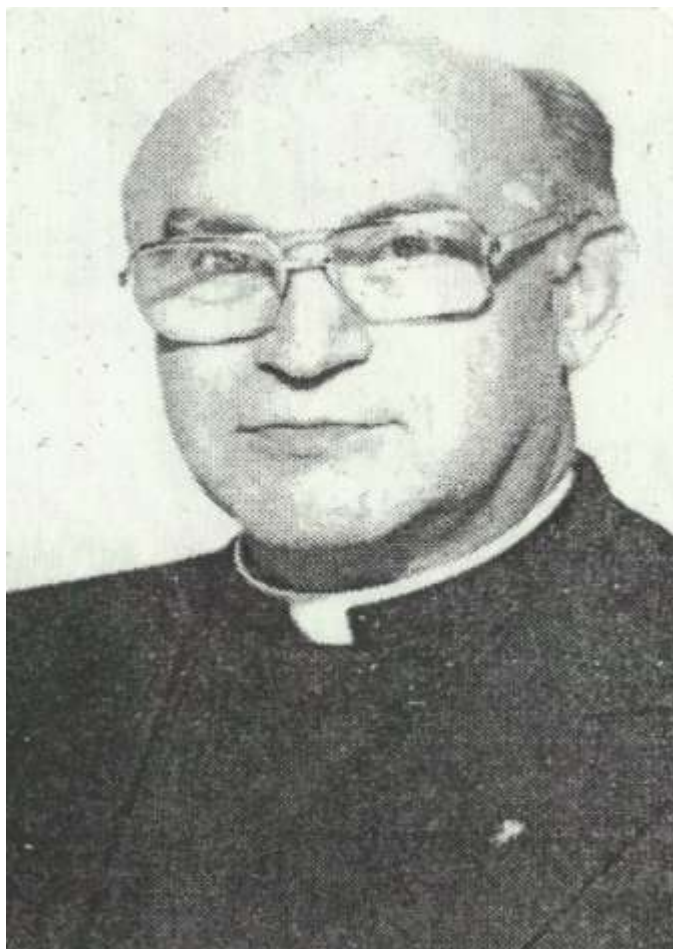
"Ekumenické hnutí je první krok správným směrem...(ke světovému míru) Musíme se naučit vzájemnému respektu, spolupráci, abychom byli schopni spolupracovat jako bratři a sestry... Když přemýšlíme o věcech, které nás odlišují a pak o věcech, které nás jednotí, zjistíme, že je mnohem více věcí, na kterých se shodneme než neshodneme. Naše předsudky se budovaly století a nezmizí během jedné noci. Musíme na tom neustále pracovat... Tohle je křesťanská země a ve své jednotě porazíme jakéhokoliv nepřítele. Já se budu snažit utvrzovat tuto jednotu. Je to můj způsob díků, za svou svobodu. Je krásné býti volným. Amerika je volná. Amerika je krásná."

Vizitka P.Jana Prachaře

8. kapitola

Roku 1985 žil otec Jan v Americe již po 35 let. Tohoto roku, se mu podařilo navázat kontakt s pár přáteli v Československu. Oni pak navštívili Černou, vyfotili mu místní kostel a fotku zaslali Otcí, ten ji nechal zarámovat a pověsil si ji do kanceláře. Napsali mu, že vstupní dveře nebyly odemčeny od té doby co je zamknul. Otec Jan stále vlastnil ten klíč, nechal jej pozinkovat a byl v jeho kanceláři v Indianole. Byla to jediná část domova. Otec Jan v rozhovorech řekl: "Nechal jsem si ho po celé ty roky v naději, že se jednou dostane na své právoplatné místo."

Podobenka P. Johna - září 1989 registr státu Nebraska

Čtyři roky na to se stal zázrak. Roku 1989 padla komunistická vláda v Československu bez jediného výstřelu. Byla to Sametová revoluce. Jako dar k Vánocům obdržel otec Jan okružní let z Omahy, Nebraska do Prahy.

Modlili jste se někdy za něco, o čem jste věděli, že se to nikdy nestane, ale i přesto jste se modlili?

V časopise McCook Gazette v r. 1990 vyšla fotka, kde se P. John raduje a těší na návrat s klíčem od kostela v ruce

To je přesně to, co jsem dělal. Každý den během čtyřiceti let jsem doufal v návrat. A konečně se to stalo.

Obdržel svá víza a otec Jan nastoupil na let směrem domů. Zase se postavit na domácí půdu byla nepopsatelná radost.

"Vidět je volné, bylo nádherné". Navštívil přátele, rodinu, včetně dvou sester a navštívil hroby svých rodičů. I když byl otec Jan návratem naprosto uchvácen, jedna událost atmosféru narušila. Jeho bratr Frank podstoupil nedávno operaci kvůli rakovině, ale jeho stav se rapidně zhoršoval. Zemřel chvíli před tím, než otec Jan dorazil. Otec Jan se ujal pohřební mše. Ironicky, poslední mše, kterou vedl, byla Frankova svatba.

Otcův synovec Václav ho odvezl na jih do Černé. Místní se ho ptali, jestli hodlá zůstat už nadobro. "Ubezpečil jsem je velmi jasně, že mé srdce je s nimi, ale můj domov byl v Indianolě." Když dorazili ke kostelu vzpomíná: "vložil jsem klíč do dveří, otočil a otevřel. Pasoval!" Místní farníci ho požádali, aby si klíč nechal a přijel příští rok na další návštěvu, což vskutku zamýšlel.

Červen roku 1991. Otec Jan byl na palubě letu do Vídně, a bezpečně uložen v jeho batohu se nacházel zpáteční lístek domů. Tento let však vzlétl bez něj.

Farníci v Nebrasce obdrželi dopis s vysvětlením od Václava Pěňky, otcova synovce:

Jan se měl vrátit do Prahy 6. června. Má matka a já jsme čekali na letišti, ale strýc nedorazil. Později toho dne zavolal z Vídně s tím, že byl přepaden a okraden a žádal mne abych ho dojel do Vídně vyzvednout. Hotelový manažer mě informoval, že musel být přivolán doktor kvůli jeho zdravotnímu stavu. Do Vídně jsem vyrazil té noci.

Když jsem našel hotel, kde přebýval, tak jsem zjistil, že se strýc nachází v nemocnici. Našel jsem nemocnici a promluvil jsem se svým strýcem a jeho doktory. Po čtyřech dnech mi zavolala tatáž nemocnice, abych přijel a vyzvedl strýce, že prý je už v pořádku. Bylo 10. června a já jel opět do Vídně, abych ho přivezl domů.

Byl s námi asi tak týden, během té doby se setkal s některými přáteli a známými, jenže nemohl nikam jít, kvůli jeho (novým) zdravotním problémům. Odvezl jsem ho do nemocnice v Pelhřimově, kde obdržel dobrou zdravotní péči a cítil se opět lépe. Nicméně ke konci týdne jsme si všimli, že začíná mít problémy s dýcháním. I přesto, že nás stále ujišťoval, že mu je dobře, jsme zavolali záchrannou službu, která si ho odvezla opět do nemocnice. To se stalo v neděli 17. června.

Té noci jsem šel strýce navštívit, jen abych ho našel sedícího na posteli " pojd', jdeme domů, už se cítím lépe" říkal. Nicméně hlavní chirurg mě informoval, že během přepadení zlomili otci tři žebra, jež mu tlačila na plíce a znemožnila funkčnost. Dalšího dne jsem se dozvěděli, že se jeho stav zhoršil a že byl připojen na podporu života. Byla mu poskytována nejlepší možná léčba a byli jsme denně informováni o jeho stavu.

Pátek 28. června, jeho kondice se natolik zlepšila, že jsem ho mohli opět navštívit, byli jsme všichni velmi šťastni, že se jeho stav lepší a že mu zase zpřijemníme pobyt v Československu. Jenže, 30. června jsme byli opět informováni o zhoršení jeho stavu, s tím, že jeho stav je vskutku kritický, kvůli dlouhodobé cukrovce a stavu jeho srdce. Okolo desáté hodiny toho rána zemřel. Obdržel poslední pomazání od místního kněze předtím, než zemřel. Byl to hluboký šok pro nás všechny.

Nyní je případ v rukou interpolu. My všichni se snažíme zjistit co se opravdu stalo, neboť o tom strýc nechtěl mluvit, když jsem se ho ptal. Americká ambasáda ve Vídni byla informována mým strýcem, že prý spadl ze schodů. Je velice těžké zjistit co se opravdu stalo a vypadá to, že vyšetřování ještě nějakou dobu potrvá...

Tento týden, v úterý 13. srpna jsem navrátil pozlacený klíč farníkům v Černé v Pošumaví, což bývala farnost mého strýce. Jsme všichni zdrceni tím, jak naše setkání dopadlo. Vše, co teď máme, jsou vzpomínky z našich setkání. Znovu napíšu.

Otec Jan byl pohřben ve středu 10. července 1991, na hřbitově ve městě Chouctnik, ve stejném městě, ve kterém byl pokřtěn, poblíž hrobů jeho rodičů.

Zpráva o Janově smrti byla vskutku šokující, pro každého kdo ho v Nebrasce znal. V úterý 9. července se konala pamětní mše v malém městečku zvaném Indianola. Vedena biskupem Glennon P. Flavinem s více než 500 lidmi. Během kázání biskup řekl: " Byl šťastný muž a svatý muž. Byl oddán svému

lidu, své farnosti i jiným. Jednou za život se seznámíš s mužem jako byl otec Jan. Všem nám bude chybět."

Okolnosti jeho smrti jsou do dnešních dnů nevyjasněny.

**Dopis spolubratřím českým kněžím v exilu – zaslal
Mons.ThDr. Jaroslav Škarvada, generální vikář pražské
arcidiecéze**

Rím v srpnu 1991.

Drazí spolubratři, členové VINCULA MISSARUM,

Letní sezóna dovolených zavinila, že dostáváte se zpožděním zprávu o úmrtí jihočeského kněze

JANA PRACHAŘE.

Sám dodnes nevím, co se vlastně stalo. Když jsem byl v červenci v Čechách, kolovala tam poplašná zpráva, že prý někde ve Vídni anebo při cestě z Rakouska do Čech byl přenaden a smrtelně zraněn jeden náš krajanský kněz, který přijížděl z Ameriky. Pak se ukázalo, že to byl Pater Jan Prachař, v poslední době farář v Indianole v americké Nebrasce. Nemýlím-li se, před časem jsem četl v chicagském Hlasu národa, že při první návštěvě vlasti měl s sebou v kapse klíč od jednoho jihočeského kostela, který při svém útěku v roce 1949 zamkl, a který tím klíčem nyní opět otevřel. V úmrtním oznámení se stručně píše, že zemřel v peňfimovské nemocnici 30. června tr. na následky zranění.

P. Prachař se narodil 8. dubna 1918 v Dlouhé Lhotě, na kněze byl vysvěcen v roce 1946 v Českých Budějovicích, psk působil ve Veselí nad Lužnicí a v Černé v Pošumaví, odkud uprchl do USA. Zemřít přijel opět do vlasti a byl pochován 10. července 1991 v Choustňoku. Na úmrtním oznámení jsou podepsány jeho dvě sestry, Marie a Anna.

P. Prachař byl velmi družný kněz, který nikdy nechyběl na našich krajanských setkáních v Americe. Budeme na něho s láskou vzpomínat a podle naší úmluvy za něho odsloužíme "vinkulovskou" mši sv., jejíž potvrzení poslouží k tomu, aby se obdobné služby lásky dostalo jednou i nám.

"Na tvůj příchod čekáme, Pane Ježíši Kriste," opakujeme při mši sv. Kéž je to i pro nás jednou setkání radostné. Zatím se na ně připravujeme v pokoji a radosti. Tu Vám z celého srdce přeje

Váš

Jaroslav Škarvada

**Dne 7.10.1991 se konala v kostele sv.Kateřiny v Indianole zádušní
mše za zemřelého P.Johna Prachaře**

**Památník na hřbitově sv. Kateřiny, Indianola, Nebraska, USA
DOSLOV ke knížce - kronikář obce**

Ing. František Záhora

V úvodu NEŽ KNÍŽKA VZNIKLA jsou otázky, na které požadovala paní Sara Shea odpovědi. Ty jsem jí zaslal, ale před tím jsem musel prakticky celý rok hledat všechny potřebné informace. Jak jsem na její otázky odpověděl, uvádím zde:

1/ Existují nějakí pamětníci?

Ano, existují. Setkal jsem se s občankou Černé v Pošumaví paní Božena Rosickou, ročník narození 1926, která patřila mezi velmi dobré známé pana faráře. Do Černé se přistěhovala s rodinou v roce 1946 přibližně v době, kdy nastoupil jako farář Jan Prachař. Podle jejích slov to byl „zlatý člověk“. Nikomu nezpůsobil nikdy žádnou křivdu, pomáhal kde bylo třeba a choval se jako pravý vlastenec. Před ním zde byli všichni faráři němečtí.

Pan Jan Prachař byl střední postavy, pohledný, ve věku asi kolem 35 let, nosil rajtky a vysoké boty. Bydlel na faře, na jídlo chodil do hostince k „Tomandlům“, anebo k lidem, kteří ho pozvali. Byl velmi skromný, jedl rád jednoduchá jídla, např. brambory s mlékem. Byl veselý, chodil rád i na taneční zábavy, ale vždy jen do 22 hodiny, pak odcházel domů.

K Rosickým prý chodíval téměř obden, známý byl i s rodinou Tomandlů, Lovětínských a některými dalšími, vesměs však dnes už nežijícími, či staršími lidmi.

Na Zelený čtvrtek v r. 1949 odejel na motorce do Horní Plané a odtud pěšky přes louky, lesy a bažiny, uprchl do Německa. Nebylo to prý ovšem snadné, dlouho bloudil, nevěděl kde je, byl hladový, ale přece jen se dostal do Německa, kde hned na první faře mu dali najíst. S sebou vzal skutečně klíč od kostela v Černé v Pošumaví, který 40 let

opatřoval a při svém návratu, který mu byl umožněn po revoluci, ho v roce 1991 vrátil.

2/ Kde se klíč, který kněz přinesl, nalézá dnes?

Klíč od kostela z Černé v Pošumaví nechal pan farář v USA pozlatit a po svém návratu ho odevzdal v Černé právě paní Věře Rosické, která ho uchovává dodnes, o čemž jsem se sám přesvědčil.

3/ Jaký byl život katolíků v éře komunismu?

Již po únoru 1948 začala ve státě proticírkevní politika, která byla vedle kolektivizace zemědělství, hlavním úkolem vedení KSČ. Byly ovšem oblasti, kde zásah byl mnohem tvrdší a často se na něm podíleli i místní funkcionáři a občané. K takovým oblastem patřila i pohraniční Černá v Pošumaví.

Farář Jan Prachař byl za dobu svého působení znám tím, že poskytoval noclehy lidem, kteří prchali přes hranice. Zastavovali se v Černé u faráře, údajně pod heslem „nocleh na faře“. Z tohoto důvodu byl sledován STB a vydatně tomu napomáhali i někteří místní občané.

Podle slov samotného p.faráře, které řekl paní Rosické po svém návratu, ho policajt, který neustále hlídal u plotu fary, před velikonoce roku 1949, varoval se slovy: „pane faráři, chcete-li si zachovati život, musíte ihned utéct“. Proto se tak rychle rozhodl, ale chtěl údajně ještě předtím provést určité posvěcení v Horní Plané, kam přijel na motorce. Tam byl však upozorněn ať neotálí a ihned uprchne. V Černé pak někteří / minimálně dva/ občané, kteří faráře měli hlídat, nemohli pochopit, jak jim mohl utéct.

Pan farář měl skutečně „štěstí“, neboť brzy nato začala čistka řadových církevních představitelů, především těch, kteří byli v největší oblibě u věřících.

Jméno policajta, který mu svým varováním dopomohl k útěku však p.farář ani po 40 letech nikomu neřekl, přestože ho

dobře znal.Jména dvou místních občanů,dnes již po smrti, však v Černé znal téměř každý.

Obec Černá v Pošumaví, odkud byli odsunuti občané německé národnosti po 2.světové válce a doosídleny českým obyvatelstvem, nebyla v éře komunismu nábožensky zaměřená.

Nejenom někteří funkcionáři zdejších podniků, kteří se netajili svou nenávisť k církvi / viz jeden ředitel Státního statku, který chtěl z místního kostela udělat stáj pro koně /, ale i z řad občanů, bylo jen několik nábožensky založených.V letech před revolucí navštěvovalo bohoslužby přibližně 15 občanů.

Nebylo to však stejné všude, ve vnitrozemí, zejména na Moravě, byly vždy kostely plné a ani různé nátlaky ze strany státu a KSČ tomu nepomohly.Řada kněží se přiklonila ke smířlivé politice, chtěla vycházet s komunistickým vedením a tak docházelo často k vzájemné toleranci.

4/ Jak se věci změnily po pádu komunismu?

Po pádu komunismu se věci postupně měnily, ale je nutno konstatovat, že k horšímu.Podle údajů se ke katolické církvi v r.1990 hlásilo 47% občanů a v r.2002 již pouhá 24%, jak uvádí poslední sčítání.

Věnuje se však mnohem větší pozornost opravě a obnově církevních památek ze strany státu a obcí.Provedla se obnova a rekonstrukce převážné většiny kapliček, Božích muk a křížů, ovšem za převažující finanční i materiální podpory bývalých rodáků obce z Německa a Rakouska.

Do kostela však chodí stále mizivé procento a už vůbec ne mladí.Politika státu je zaměřena materiálně, lidé propadli honbě za ziskem, za úspěchem, touze po moci.Bohužel i církev zajímá hlavně otázka návratu majetku a to, co by měla hlavně propagovat- lásku,spravedlnost, solidaritu a podobně, je pro většinu národa prázdný pojem.

5/ Existují nějaké novinové články o události „návrat klíče“?

K tomuto případu se žádné novinové články nenašly a zřejmě ani neexistují. P. farář Jan Prachař předal klíč paní Rosické ve vší tichosti. Kromě ní a pár zasvěcených neměl nikdo ponětí o existenci p. faráře. Stejně tak se téměř nikdo nezajímal o činnost dalších farářů v obci a troufám si tvrdit, že současného faráře, který slouží v obci bohoslužby a zúčastňuje se i některých jiných církevně-světských událostí, 80% občanů nezná.

P. farář čekal dlouhých 40 let na návrat. Přestože byl prý v USA již 10 let, měl vyřízeno americké občanství, naše orgány ho do republiky nepustily. V USA byl velmi činný, postavil školu a nemocnici a na své působiště v Černé v Pošumaví nikdy nezapoměl. Každoročně o Vánocích sloužil půlnoční mši za občany Černé v Pošumaví. Před odletem z USA zpět mu dokonce prý zaplatili v USA letenku, aby mohl v pořádku klíč vrátit. Zemřel prý ovšem za poněkud záhadných okolností při odletu a mezipřistání ve Vídni. / z vyprávění paní Rosické /.

6/ Má někdo fotografie z této události?

Žádné fotografie neexistují. Paní Rosická má pouze podobenku p. faráře.

7/ Jaké je dnes spojení z Černé do Mnichova?

Dnes jsou hranice zcela otevřeny, Česká republika je stejně jako Spolková republika Německo členem Evropské unie a spojení není problémem. Autem lze dojet poměrně v krátkém časovém úseku, přiměřené je i vlakové a autobusové spojení.

=====

V dalším časovém údobí jsem získal poznatky o životě P. Jana Prachaře a zak vznikl další článek, který otiskl Českokrumlovský deník:

Životní osudy faráře z Černé Jana Prachaře

Začátkem dubna roku 2008 byl na tomto místě otištěn můj článek, ve kterém jsem popisoval některé mnou získané poznatky o prvním českém faráři v Černé v Pošumaví Janu Prachařovi.

Podnětem k hledání zajímavostí o tomto duchovním byla víceméně emailová zpráva, která přišla v roce 2005 na obecní úřad. Jistá Sára Shea z města Peoria ve státě Illinois nás žádala o možnost poskytnutí některých údajů a dat, týkajících se tohoto kněze. Ten působil celých 40 let na poli duchovním ve Spojených státech, kam utekl před pronásledováním z Československa a kde si za tu dobu vydobyl skutečné renomé.

Jeho působištěm byla především diecéze Lincoln ve státě Nebraska, ale jeho zásluhy byly obrovské především proto, že zde postavil nemocnici i školu a působil velmi činně v mnoha vlasteneckých spolcích. Do státu Nebraska se přistěhovalo mnoho Evropanů a mezi nimi řada Čechů, převážně vzdělaných, kteří si vytvořili své komunity, založili školy a vedli společenský a kulturní život v rámci demokracie a v relativním bohatství. Podílel se na tom všem i český farář Jan Prachař, a to takovým způsobem, že madam Shea se rozhodla jeho biografii zvěčnit ve vydané publikaci.

Proto jsem tedy na její přání tehdy začal shánět údaje, o které mě autorka požádala, čili, zda existují pamětníci, co se stalo s klíčem od „černáckého“ kostela, který Jan Prachař přinesl do USA, jaký byl život katolíků v éře komunismu, co se změnilo po jeho pádu a některé další zajímavosti.

Přibližme si proto stručně anabázi tohoto česko-amerického faráře, nazývaného otec John, tam „za velkou louží“ .

Narodil se roce 1918 v obci Dlouhá Lhota u Choustníku na Táborsku a již na studiích v semináři sv. Anny v

Českých Budějovicích byl zatčen gestapem a poslán na tři roky do pracovního tábora v Německu. Po osvobození se vrátil do vlasti, pokračoval v seminárních studiích a byl vysvěcen na kněze. Jako první český kněz nastoupil svou dráhu ve farnosti v Černé na Šumavě v roce 1946.

Vzpomínku na něho mi oživila dnes již zesnulá paní Božena Rosická, která patřila mezi jeho velmi dobré známé, a které také vrátil klíč od kostela, který nechal v USA pozlatit a 40 let ho opatroval. Ovšem stejně tak byli blízcí přátelé faráře Prachaře manželé Václav a Václava Lovětínských, kteří dokonce s ním společně bydleli na faře v Černé.

Od samého počátku byl farář Jan Prachař sledován Státní bezpečností (StB), k čemuž, bohužel, vydatně pomáhali i někteří místní občané. V roce 1949 se připravovala a nakonec byla schválena „Akce K“, namířená proti duchovním a na likvidaci církve a náboženství povšechně.

Farář v Černé, který poskytoval na faře nocleh lidem, kteří prchali přes hranice, byl tudíž v největším ohrožení. Paradoxně ho varoval příslušník SNB, který neustále hlídal u plotu fary, když ho před Velikonocemi roku 1949 upozornil, že hodlá-li si zachovati život, musí ihned utéci.

Je tomu tedy přesně 63 let, kdy Jan Prachař odjel na Zelený čtvrtek roku 1949 na děkanství do Horní Plané a po návratu domů se v noci rozhodl „utéci“. Podařilo se mu to i přes důkladný hlídací systém a přes louky, lesy a bažiny se dostal do Německa. Pak již začíná jeho životní pouť „na druhé straně barikády“. Na svou vlast však po celý život nezapomíná, za občany Černé slouží každé Vánoce mši svatou.

Po roce 1990 se nakrátko vrátil do Černé, vrací Boženě Rosické klíč a slouží zde mši. Podle vzpomínky Václavy Lovětínské byl velice šťastný, že se setkává se známými farníky. Jméno policajta, který ho tehdy varoval, však ani nyní

neprozradil, stejně tak odpustil i dvěma hlídajícím občanům, dnes již zesnulým, ale jejichž jména někteří občané v Černé znají. Velice se těšil na setkání se spolužáky, které se mělo uskutečnit při jeho druhém návratu do republiky.

Ten se mu však stal osudný. Jeho rodina ho čekala na letišti v Ruzyni, tam však nepřiletěl, byl vylákán do Vídně, o což se údajně někdo postaral. Každopádně byl po ubytování v hotelu, při venčení psa, přepaden a zbit tak, že musel být s přelámanými žebry dopraven do nemocnice, přičemž se mu ztratila i veškerá zavazadla.

Z nemocnice si ho pak na revers odvezla rodina, musel však být znovu hospitalizován v nemocnici v Pelhřimově, kde během měsíce svému zranění podlehl a zemřel. Zakončil tak svou životní pouť, která byla výjimečná a úžasná, byť plná různého utrpení, dne 10. července 1991 na hřbitově v Choustníku.

V jeho posledním působišti v Indianole v Nebrasce v letech 1981 až 1991 se farníci po jeho smrti rozhodli postavit mu na hřbitově sv. Kateřiny památník. Na něm pak vyjádřili svou vděčnost ve slovech: „Poslední přístav našeho milovaného pastora, člověka inteligentního, starostlivého, trpělivého, milujícího a pokorného“.

Proto se rozhodla Ms. Sara Elizabeth Shea dnes žijící v Manhattanu ve státě Kansas životní osudy, v diecézi milovaného otce Johna, sepsat. Povedlo se jí to, publikace vznikla, jeden výtisk mi poslala a já jsem rád, že obohatila archiv kroniky naší obce. Knížka je samozřejmě v angličtině a ještě chvíli bude trvat, než se mi povede vše postupně přeložit a možná získat i úplně nové poznatky.

Českokrumlovský deník: 21. Duben 2012, František Záhora

Další poznatky mi poskytli někteří pamětníci:

Václava LOVĚTÍNSKÁ - 2009

Bydleli jsme
tehdy na
Muckově a naši
chodili
pravidelně do
kostela do
Černé, tam
tehdy sloužil pan
farář Jan Prachař
a tak po
domluvě nás

vzal bydlet na faru do Černé. Na faře se uvolnilo místo po německé rodině, tak jsme si všechno přestěhovali v bednách, které tam pak byly nevybalené mnoho let. Nahoře byla jedna strana k dispozici kněžím a na druhé straně jsme měly nevyložené bedny, které jsme likvidovali až po smrti mého otce.

Farářův osud

Na faře jsme tedy žili s P. Janem Prachařem, který však o velikonočních v r. 1949 emigroval. Pro potřeby velikonočních obřadů se muselo chodit do Horní Plané, kde bylo děkanství a tam také Jan Prachař jel, ale protože se dozvěděl, že mu hrozí nebezpečí, tak hned v noci po návratu z Horní Plané odešel. Už si ani nerozsvěcel, pouze baterkou svítil, protože fara byla stále sledována a určití lidé poslouchali pod okny.

I naše rodina, pokud u nás byla návštěva, třeba v letním období, museli se vždy všichni hlásit na národním výboru, že jsou stále zde a nikam neodešli. Nebylo to jednoduché.

Panu faráři Prachařovi se podařil útek, přestože byl neustále hlídán, výrok Františka Švamberka : „Tak dlouho jsme ho hlídali, až nám utekl“, je mezi pamětníky známý.

S panem farářem Prachařem jsme po jeho odchodu ve spojení nebyli, pouze některé věci jsme jeho rodině / pocházel z Choustníku u Tábora/ dovezli. Dost toho tady však zbylo a tak když pak přišel děkan Noska z Týna nad Vltavou, některé věci po farářovi Prachařovi poznal, např. výbavu pro vysvěcení, tak to po něm „zdědil“.

Po roce 1990 tady byl Jan Prachař na návštěvě, dozvěděli jsme se, že bude v Černé sloužit mši a tak jsme sem z Krumlova přijeli. Byl velice šťastný, bylo mu již přes 70 let a velmi oceňoval to, že mu farníci pomohli v zakoupení letenky a výpravy do staré vlasti. Vyprávěl, že má mít setkání se spolužáky, s některými se také sešel již v Milevsku.

Jeho druhá cesta sem však se mu stala osudnou. Tehdy ho jeho rodina čekala na letišti v Ruzyni, ale tam vůbec nepřiletěl. Byl vylákán do Vídně, o což se údajně postaral někdo tady odtud. Buď vyslechli hovory, údajně sem prý vzal nějaké peníze pro konzistoř, každopádně po ubytování v hotelu, byl při venčení psa, kterého měl s sebou, přepaden a zbit tak, že musel být s přelámanými žebry a dalším poraněním dopraven do nemocnice. Při tom se mu tam ztratila veškerá zavazadla.

Z nemocnice ve Vídni ho pustili na revers, rodina si pro něho dojela, ovšem rentgen a další vyšetření mu tam zřejmě nedělali, protože byl v takovém stavu, že musel znovu do nemocnice do Pelhřimova, což zařídila jeho sestra z Černovic u Tábora.

Do Černé se tedy již nedostali, my s ním byli v telefonickém spojení, ovšem během měsíce svému zranění podlehl.

Marie LOMECKÁ – KHOLOVÁ 2010

Velmi dobře jsem znala pana faráře Jana Prachaře, často za mnou chodil, chtěl znát různé názory. V roce 1949 se mi narodila dcera Jitka, říkal, že se těší jak jí bude křtít,

ale pak k tomu nedošlo. Jitka se narodila na Bílou sobotu a pan farář právě v tento den utekl.

Existovala v Krumlově určitá skupina, která varovala, co se bude dít. Oni ho hlídali zepředu na faře a on, když se dozvěděl o hlídání, tak vyšel zadním vchodem na zahradu, vytlačil motorku a ujel jím. On byl již předtím varován, že bude stíhán, vědělo se, že má spolupráci se západem.

V Americe, kam se pak dostal, postavil kostel, dělal bohoslužby a mše za zdejší občany, ale pak s ním někdo ve Vídni zúčtoval, údajně po něm šla tajná policie, zřejmě toho měl více.

OBSAH PUBLIKACE

2 - 9	-	Než knížka vznikla - František Záhora
10 - 62	-	John Prachar story – Sara Shea
56 - 61	-	Dopis Václava Pěňky
61	-	Dopis Mons. Jaroslava Škarvady
63 - 72	-	Doslov - ing.František Záhora
73	-	Obsah

=====

PŘÍBĚH FARÁŘE JANA PRACHAŘE

Text: Sara Elisabeth Shea , František Záhora

Překlad: Klára Šabatková

Textová a grafická úprava: František Záhora

Sazba a tisk:

Rok : 2018